

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ, ഹരിഃ ഓം
— —

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ
സംഹിതാ പദ പാഠഃ (വാക്യ സംഹിത)

ചതുർത്ഥ കാണ്ടേ

ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ

Notes:

1. Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in

Table of Contents

4 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ

സംഹിതായാം പദ പാഠേ ചതുർത്ഥം കാണ്ഡം 3

4.6 ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ -

പരിഷേചനസംസ്കാരാഭിധാനം.....3

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ, ഹരിഃ ഓം
- -

4 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ

സംഹിതായാം പദ പാഠേ ചതുർത്ഥം കാണ്ഡം

4.6 ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ -

പരിഷേചനസംസ്കാരാഭിധാനം

4.6.1.1

അശ്വന്നുർജം പർവതേ ശിശ്രിയാണാം വാതേ പർജന്യേ
വരുണസ്യ ശുഷ്ണേ । അദ്ഭ്യ ഓഷധീഭ്യോ വനസ്സതി-
ഭ്യോഽധി സംഭൃതാം താം ന ഇഷ്മുർജം ധത്ത മരുതഃ
സഘ് രരാണാഃ । അശ്വസ്മൈ ക്ഷുദ്രമും തേ ശുഗൃച്ഛതു യം
ദിഷ്ഠഃ । സമുദ്രസ്യ താഽ*വാകയാഽഗേ പരി വ്യയാമസി ।
പാവകോ അസ്മദ്യഘ് ശിവോ ഭവ । ഹിമസ്യ താ
ജരായുണാഽഗേ പരി വ്യയാമസി । പാവകോ അസ്മദ്യഘ്
ശിവോ ഭവ । ഉപ - [ ] 1

4.6.1.1 - Padam

അശ്മൻ¹ | ഊർജം² | പർവതേ³ | ശിശ്രിയാണാം⁴ | വാതേ⁵ |
 പർജന്യേ⁶ | വരുണസ്യ⁷ | ശുഷ്മ⁸ | അദ്ഭ്യ⁹ ഇത്യത്¹⁰ - ഭ്യഃ¹¹ |
 ഓഷധീഭ്യ¹² ഇത്യോഷധി¹³ - ഭ്യഃ¹⁴ | വനസ്സതിഭ്യ¹⁵ ഇതി
 വനസ്സതി¹⁶ - ഭ്യഃ¹⁷ | അധീതി¹⁸ | സംഭൃതാമിതി¹⁹ സം - ഭൃതാം²⁰ |
 താം²¹ | നഃ²² | ഇഷം²³ | ഊർജം²⁴ | ധത്ത²⁵ | മരുതഃ²⁶ | സൗരരാണാ
 ഇതി²⁷ സം-രാരാണാഃ²⁸ | അശ്മൻ²⁹ | തേ³⁰ | ക്ഷുത്³¹ | അമും³² | തേ³³ |
 ശൂക്³⁴ | ഋച്ഛതു³⁵ | യം³⁶ | ദിഷഃ³⁷ | സമുദ്രസ്യ³⁸ | ത്വാ³⁹ |
 അവാകയാ⁴⁰ | അഗ്നേ⁴¹ | പരീതി⁴² | വ്യയാമസി⁴³ | പാവകഃ⁴⁴ |
 അസ്മഭ്യമിത്യസ്മ⁴⁵ - ഭ്യം⁴⁶ | ശിവഃ⁴⁷ | ഭവ⁴⁸ | ഹിമസ്യ⁴⁹ | ത്വാ⁵⁰ |
 ജരായുണാ⁵¹ | അഗ്നേ⁵² | പരീതി⁵³ | വ്യയാമസി⁵⁴ | പാവകഃ⁵⁵ |
 അസ്മഭ്യമിത്യസ്മ⁵⁶ - ഭ്യം⁵⁷ | ശിവഃ⁵⁸ | ഭവ⁵⁹ | ഉപേതി⁶⁰ | 1 (50)

4.6.1.2

-ജ്മന്നുപ¹ വേതസേഽവത്തരം² നദീഷാ³ | അഗ്നേ⁴
 പിത്തമപാമസി⁵ | മണ്യൂകി⁶ താഭിരാ⁷ ഗഹി⁸ സേമം⁹ നോ¹⁰
 യജ്ഞം¹¹ | പാവകവർണ്യ¹² ശിവം¹³ കൃധി¹⁴ | പാവക¹⁵ ആ
 ചിതയന്ത്യാ¹⁶ കൃപാ¹⁷ | ക്ഷാമൻ¹⁸ രുരുച¹⁹ ഉഷസോ²⁰ ന ഭാനുനാ²¹ |
 തൂർവൻ²² ന യാമന്നേതശസ്യ²³ നൃ²⁴ രണ²⁵ ആ യോ ഘൃണേ²⁶ |

ന തതൃഷാണോ അജരഃ । അഗ്നേ പാവക രോചിഷാ
മന്ദ്രയാ ദേവ ജിഹ്വയാ । ആ ദേവാൻ - [ ] 2

4.6.1.2 - Padam

ജമൻ । ഉപേതി । വേതസേ । അവത്തരമിത്യവത് - തരം ।
നദീഷു । ആ । അഗ്നേ । പിത്തം । അപാം । അസി ।
മണ്യുകി । താദിഃ । ഏതി । ഗഹി । സാ । ഇമം । നഃ ।
യജ്ഞം । പാവകവർണ്ണമിതി പാവക - വർണ്ണം । ശിവം ।
കൃധി । പാവകേ । ഏതി । ചിതയന്ത്യാ । കൃപാ । ക്ഷാമൻ ।
രുരുചേ । ഉഷസഃ । ന । ഭാനുനാ । തൂർവൻ । ന । യാമൻ ।
ഏതശസ്യ । നു । രണേ । ഏതി । യഃ । ഘൃണേ । ന ।
തതൃഷാണഃ । അജരഃ । അഗ്നേ । പാവക । രോചിഷാ ।
മന്ദ്രയാ । ദേവ । ജിഹ്വയാ । ഏതി । ദേവാൻ । 2 (50)

4.6.1.3

വക്ഷി യക്ഷി ച । സ നഃ പാവക ദീദിവോഽഗ്നേ ദേവാഽ
ഇഹാഽഽ വഹ । ഉപ യജ്ഞഽ ഹവിശ്വ നഃ । അപാമിദം
ന്യായനഽ സമുദ്രസ്യ നിവേശനം । അന്യം തേ അസ്മത്
തപന്തു ഹേതയഃ പാവകോ അസ്മദ്യഽ ശിവോ ഭവ ।
നമസ്തേ ഹരസേ ശോചിഷേ നമസ്തേ അസ്തർചിഷേ ।

അ॒ന്യം തേ॑ അ॒സ്മത് ത॑പ॒ന്തു ഹേ॒തയഃ॑ പാ॒വകോ॑ അ॒സ്മദ്യ॑
ശി॒വോ ഭ॒വ । നൃ॒ഷഭേ॑ വ॒ധ - [ ] 3

4.6.1.3 - Padam

വ॒ക്ഷി । യ॒ക്ഷി । ച॒ । സഃ॑ । നഃ॑ । പാ॒വക॑ । ദീ॒ദിവഃ॑ । അ॒ഗ്നേ॑ ।
ദേ॒വാൻ । ഇ॒ഹ । ഏ॒തി । വ॒ഹ । ഉ॒പേതി॑ । യ॒ജ്ഞം॑ । ഹ॒വിഃ ।
ച॒ । നഃ॑ । അ॒പാം । ഇ॒ദം । നൃ॒യന॑മിതി നി - അ॒യനം॑ ।
സ॒മുദ്ര॑സ്യ । നി॒വേശ॑നമിതി നി - വേ॒ശനം॑ । അ॒ന്യം । തേ॑ ।
അ॒സ്മത് । ത॑പ॒ന്തു । ഹേ॒തയഃ॑ । പാ॒വകഃ॑ ।
അ॒സ്മദ്യ॑മിത്യ॒സ്മ - ഭ്യം॑ । ശി॒വഃ । ഭ॒വ । നമഃ॑ । തേ॑ । ഹ॒രസേ॑ ।
ശോ॒ചിഷേ॑ । നമഃ॑ । തേ॑ । അ॒സ്മു । അ॒ർചിഷേ॑ । അ॒ന്യം ।
തേ॑ । അ॒സ്മത് । ത॑പ॒ന്തു । ഹേ॒തയഃ॑ । പാ॒വകഃ॑ ।
അ॒സ്മദ്യ॑മിത്യ॒സ്മ - ഭ്യം॑ । ശി॒വഃ । ഭ॒വ ।
നൃ॒ഷഭേ॑ ഇ॒തി നൃ॑ - സഭേ॑ । വച്ഛ് । 3 (50)

4.6.1.4

-ഏ॒ഷഭേ॑ വ॒ധ് വ॒നസ॑ഭേ॒ വധ് ബ॑ർഹി॒ഷഭേ॑ വച്ഛ്
സു॒വർവി॑ഭേ॒ വച്ഛ് । യേ॑ ദേ॒വാ ദേ॒വാനാം॑ യ॒ജ്ഞിയാ॑
യ॒ജ്ഞിയാ॑നാ॒ഽസം॑വ॒ത്സരീ॑ണമു॒പ ഭാ॑ഗമാ॒സതേ॑ ।
അ॒ഹുതാ॑ദോ ഹ॒വിഷോ॑ യ॒ജ്ഞേ॑ അ॒സിൻമ് സ്വ॑യം

ജുഹു॑ധാ॒മധു॑നോ॒ ഘൃ॑തസ്യ॒ । യേ॒ ദേ॒വാ ദേ॒വേഷാ॑ധി॒
ദേ॒വതാ॑മായൻ യേ॒ ബ്ര॑ഹ്മ॒ണഃ॒ പു॒ര ഏ॒താരോ॑ അ॒സ്യ॒ ।
യേ॒ഭ്യോ ന॑ർതേ॒ പവ॑തേ॒ ധാമ॑ കി॒മ ച॑ന॒ ന തേ॒ ദിവോ॑ ന
പൃ॒ഥി॒വ്യാ അ॒ധി സ്തൃ॑ഷു॒ । പ്രാ॒ണഭാ॑ - [ ] 4

4.6.1.4 - Padam

അ॒സ്തൃ॒ഷഭ॑ ഇ॒ത്യസ്തൃ॑ - സ॒ഭേ॑ । വ॒ച് । വ॒നസ॑ഭ ഇ॒തി॑
വ॒ന - സ॒ഭേ॑ । വ॒ച് । ബ॒ർഹി॑ഷഭ ഇ॒തി ബ॒ർഹി॑ - സ॒ഭേ॑ ।
വ॒ച് । സു॒വർ॑വിഭ ഇ॒തി സു॒വഃ॑ - വി॒ഭേ॑ । വ॒ച് । യേ॒ । ദേ॒വാഃ॑ ।
ദേ॒വാനാ॑മ॒ । യജ॑ണിയാഃ॒ । യജ॑ണിയാ॒നാമ॑ ।
സം॑വ॒മ്സരീ॑ണമി॒തി സം॑-വ॒മ്സരീ॑ണം॒ । ഉ॒പേ॒തി॑ । ഭാ॒ഗം॑ ।
ആ॒സതേ॑ । അ॒ഹു॒താഭ॑ ഇ॒ത്യഹു॑ത - അ॒ഭഃ॑ । ഹ॒വി॒ഷഃ॑ ।
യജേ॑ണ॒ । അ॒സ്മി॒ന് സ്വ॑യം॒ । ജു॒ഹു॒ധാ॒മധു॑നഃ॒ ।
ഘൃ॑തസ്യ॒ । യേ॒ । ദേ॒വാഃ॑ । ദേ॒വേഷു॑ । അ॒ധീ॒തി॑ ।
ദേ॒വതാ॑മി॒തി ദേ॒വ - താ॑മ॒ । ആ॒യന്॑ । യേ॒ । ബ്ര॑ഹ്മ॒ണഃ॑ ।
പു॒ര ഏ॒താര॑ ഇ॒തി പു॒രഃ॑ - ഏ॒താരഃ॑ । അ॒സ്യ॒ । യേ॒ഭ്യഃ॑ । ന॒ ।
ഋ॒തേ॑ । പവ॑തേ॒ । ധാമ॑ । കി॒മ ച॑ന॒ । ന॒ । തേ॒ । ദി॒വഃ॑ । ന॒ ।
പൃ॒ഥി॒വ്യാഃ॑ । അ॒ധീ॒തി॑ । സ്തൃ॑ഷു॒ ।
പ്രാ॒ണഭാ॑ ഇ॒തി പ്രാ॒ണ - ഭാഃ॑ । 4 (50)

4.6.1.5

അപാനദാ വ്യാനദാശ്ചക്ഷുർദാ വർചോദാ വരിവോദാഃ ।
 അനൃം തേ അസ്മത് തപന്തു ഹേതയഃ പാവകോ അസ്മദ്യച്ഛി
 ശിവോ ഭവ । അഗ്നിസ്തിഗ്മേന ശോചിഷാ യച്ഛി വിശ്വം
 നൃത്രിണം । അഗ്നിർനോ വച്ഛതേ രയിം ।

സൈനാഽനീകേന സുവിദത്രോ അസ്മേ യഷ്ടാ ദേവാച്ഛി
 ആയജിഷഃ സ്വസ്തി । അദഞ്ചോ ഗോപാ ഉത നഃ പരസ്മാ
 അഗ്നേ ദൃമദുത രേവദ്-ദിദീഹി । 5

4.6.1.5 - Padam

അപാനദാ ഇത്യപാന - ദാഃ । വ്യാനദാ ഇതി വ്യാന - ദാഃ ।
 ചക്ഷുർദാ ഇതി ചക്ഷുഃ-ദാഃ । വർചോദാ ഇതി വർചഃ-ദാഃ ।
 വരിവോദാ ഇതി വരിവഃ - ദാഃ । അനൃം । തേ । അസ്മത് ।
 തപന്തു । ഹേതയഃ । പാവകഃ । അസ്മദ്യച്ഛിത്യസ്മ - ഭ്യം ।
 ശിവഃ । ഭവ । അഗ്നിഃ । തിഗ്മേന । ശോചിഷാ । യച്ഛിത് ।
 വിശ്വം । നീതി । അത്രിണം । അഗ്നിഃ । നഃ । വച്ഛതേ ।
 രയിം । സഃ । ഏനാ । അനീകേന । സുവിദത്ര ഇതി
 സു - വിദത്രഃ । അസ്മേ ഇതി । യഷ്ടാ । ദേവാൻ ।

ആയജിഷ്ഠ ഇത്യാ - യജിഷ്ഠഃ । സ്വസ്തി । അദൃഷ്ടഃ ।
 ഗോപാ ഇതി ഗോ - പാഃ । ഉത । നഃ । പരസ്സാ ഇതി
 പരഃ - പാഃ । അഗേ । ദ്യുമതിരി ദ്യു - മത് । ഉത । രേവത് ।
 ദിദീഹി । 5 (44) (ഉപ - ദേവാൻ - വട് - പ്രാണഭാ -
 ശ്ചതുശ്ചതാരിശ്ശ) (A1)

4.6.2.1

യ ഇമാ വിശ്വാ ഭുവനാനി ജുഹ്വദൃഷിർ ഹോതാ
 നിഷസാദാ പിതാ നഃ । സ ആശിഷാ ദ്രവിണമിച്ഛമാനഃ
 പരമച്ഛദോ വര ആ വിവേശ । വിശ്വകർമ്മ മനസാ
 യദിഹായാ ധാതാ വിധാതാ പരമോത സന്ദൂക് ।
 തേഷാമിഷ്ടാനി സമിഷാ മദന്തി യത്ര സപ്തർഷീൻ
 പര ഏകമാഹുഃ । യോ നഃ പിതാ ജനിതാ യോ വിധാതാ
 യോ നഃ സതോ അഭ്യാ സജജ്ജാന । 6

4.6.2.1 - Padam

യ । ഇമാ । വിശ്വാ । ഭുവനാനി । ജുഹ്വത് । ഋഷിഃ ।
 ഹോതാ । നിഷസാദേതി നി - സസാദ । പിതാ । നഃ । സഃ ।
 ആശിഷേത്യാ - ശിഷാ । ദ്രവിണം । ഇച്ഛമാനഃ ।
 പരമച്ഛദ ഇതി പരമ - ധരഃ । വരേ । ഏതി । വിവേശ ।

വിശ്വകർമ്മേതി വിശ്വ - കർമ്മാ । മനസാ । യത് ।
 വിഹായാ ഇതി വി - ഹായാഃ । ധാതാ । വിധാതേതി
 വി - ധാതാ । പരമാ । ഉത । സന്ധൂഗിതി സം - ദൃക് ।
 തേഷാം । ഇഷ്ടാനി । സമിതി । ഇഷാ । മദന്തി । യത്ര ।
 സ്വപ്തഃഷീനിതി സ്വപ്ത - ഋഷീൻ । പരഃ । ഏകം । ആഹുഃ ।
 യഃ । നഃ । പിതാ । ജനിതാ । യഃ । വിധാതേതി വി - ധാതാ ।
 യഃ । നഃ । സതഃ । അഭി । ഏതി । സത് । ജജാൻ । 6 (50)

4.6.2.2

യോ ദേവാനാം നാമധാ ഏക ഏവ തച്ഛ സംപ്രശ്നം ഭൂവനാ
 യന്ത്യന്യാ । ത ആയജന്ത ദ്രവിണച്ഛ സമസ്മാ ഋഷയഃ
 പൂർവേ ജരിതാരോ ന ഭൂനാ । അസൂർതാ സൂർതാ
 രജസോ വിമാനേ യേ ഭൂതാനി സമക്യുണ്വന്നിമാനി ।
 ന തം വിദാമ യ ഇദം ജജാനാന്യദ് യുഷാകമന്തരം
 ദവാതി । നീഹാരേണ പ്രാവൃതാ ജല്പാ ചാസുത്യപ
 ഉക്ഥ ശാസശ്ചരന്തി । പരോ ദിവാ പര ഏനാ - [ ] 7

4.6.2.2 - Padam

യഃ । ദേവാനാം । നാമധാ ഇതി നാമ - ധാഃ । ഏകഃ । ഏവ ।
 തം । സംപ്രശ്നമിതി സം-പ്രശ്നം । ഭൂവനാ । യന്തി । അന്യാ ।

തേ | ഏതി | അയജന്ത | ദ്രവിണം | സമിതി | അസ്മൈ |
 ഋഷയഃ | പൂർവേ | ജരിതാരഃ | ന | ഭൂനാ | അസ്മൂർതാ |
 സ്മൂർതാ | രജസഃ | വിമാന ഇതി വി - മാനേ | യേ |
 ഭൂതാനി | സമകൃണ്വന്നിതി സം - അകൃണ്വന് | ഇമാനി |
 ന | തം | വിദാമ | യഃ | ഇദം | ജജാൻ | അന്യത് |
 യുഷ്ഠാകം | അന്തരം | ഭവാതി | നീഹാരേണ | പ്രാവൃതാഃ |
 ജല്പാ | ച | അസൃത്യപ ഇത്യസൃ - തൃപഃ |
 ഉക്ഥശാസ ഇത്യുക്ഥ - ശാസഃ | ചരന്തി | പരഃ | ദിവാ |
 പരഃ | ഏനാ | 7 (50)

4.6.2.3

പൃഥിവ്യാ പരോ ദേവേദിരസുരൈർഗുഹാ യത് |
 കഘ സിദ്ഗർഭം പ്രഥമം ദധ്ര ആപോ യത്ര ദേവാഃ
 സമഗച്ഛന്ത വിശ്വേ | തമിദ്ഗർഭം പ്രഥമം ദധ്ര ആപോ യത്ര
 ദേവാഃ സമഗച്ഛന്ത വിശ്വേ | അജസ്യ നാഭാവധ്യേക-
 മർപിതം യസ്മിന്നിദം വിശ്വം ഭൂവനമധി ശ്രിതം |
 വിശ്വകർമ്മ ഹൃജനിഷ്ട ദേവ ആദിദ്-ഗന്ധർവോ അഭവദ്
 ദിതീയഃ | തൃതീയഃ പിതാ ജനിതൗഷധീനാ - [ ] 8

4.6.2.3 - Padam

പൃഥ്വിവ്യാ | പരഃ | ദേവേഭിഃ | അസുരൈഃ | ഗുഹാ | യത് |
 കം | സിന്ധീ | ഗർഭം | പ്രഥമം | ദധേ | ആപഃ | യത്ര |
 ദേവാഃ | സമഗച്ഛന്തേതി സം - അഗച്ഛന്ത | വിശ്വേ | തം |
 ഇത് | ഗർഭം | പ്രഥമം | ദധേ | ആപഃ | യത്ര | ദേവാഃ |
 സമഗച്ഛന്തേതി സം - അഗച്ഛന്ത | വിശ്വേ | അജസ്യ |
 നാഭൗ | അധീതി | ഏകം | അർപിതം | യസ്മിൻ | ഇദം |
 വിശ്വം | ഭുവനം | അധീതി | ശ്രീതം | വിശ്വകർമ്മേതി
 വിശ്വ - കർമ്മാ | ഹി | അജനിഷ്ട | ദേവഃ | ആത് | ഇത് |
 ഗന്ധർവഃ | അഭവത് | ദിതീയഃ | തൃതീയഃ | പിതാ |
 ജനിതാ | ഓഷധീനാം | **8 (50)**

4.6.2.4

-മപാം ഗർഭം വൃദ്ധാത് പുരുത്രാ | ചക്ഷുഷഃ പിതാ
 മനസാ ഹി ധീരോ ഘൃതമേനേ അജനന്നന്നമാനേ |
 യദേദന്താ അദഭ്യുഹന്ത പൂർവ ആദിദ് ദ്യാവാപൃഥ്വിവീ
 അപ്രഥേതാം | വിശ്വാത-ശ്ചക്ഷുരുത വിശ്വതോമുഖോ
 വിശ്വതോഹസ്ത ഉത വിശ്വാതസ്സാത് | സം ബാഹുദ്യാം നമതി
 സം പതന്ത്രേർ ദ്യാവാപൃഥ്വിവീ ജനയൻ ദേവ ഏകഃ |

കിൗ സിദാസീ-ദധിഷ്ഠാൻ-മാരംഭണം കതമത് സ്വിത്
കിമാസീത് । യദീ ഭൂമിം ജനയൻ - [ ] 9

4.6.2.4 - Padam

അപാം । ഗർഭം । വീതി । അദധാത് । പുരുത്രേതി
പുരു - ത്രാ । ചക്ഷുഷഃ । പിതാ । മനസാ । ഹി । ധീരഃ ।
ഘൃതം । ഏനേ ഇതി । അജനത് । നന്നമാനേ ഇതി । യദാ ।
ഇത് । അന്താഃ । അദധ്യഹന്ത । പൂർവേ । ആത് । ഇത് ।
ദ്യാവാപൃഥിവീ ഇതി ദ്യാവാ - പൃഥിവീ । അപ്രഥേതാം ।
വിശ്വതശ്ചക്ഷുരിതി വിശ്വതഃ - ചക്ഷുഃ । ഉത ।
വിശ്വതോമുഖ ഇതി വിശ്വതഃ - മുഖഃ । വിശ്വതോഹസ്ത
ഇതി വിശ്വതഃ-ഹസ്തഃ । ഉത । വിശ്വതസ്സാദിതി
വിശ്വതഃ - പാത് । സമിതി । ബാഹുദ്യാമിതി ബാഹു-ദ്യാം ।
നമതി । സമിതി । പതത്രേ । ദ്യാവാപൃഥിവീ ഇതി
ദ്യാവാ-പൃഥിവീ । ജനയൻ । ദേവഃ । ഏകഃ । കിം । സ്വിത് ।
ആസീത് । അധിഷ്ഠാനമിത്യധി - സ്ഥാനം ।
ആരംഭണമിത്യാ - രംഭണം । കതമത് । സ്വിത് । കിം ।
ആസീത് । യദീ । ഭൂമിം । ജനയൻ । 9 (50)

4.6.2.5

വിശ്വകർമ്മാ വി ദ്യാമൗർണോൻ മഹിനാ വിശ്വചക്ഷാഃ ।
 കിം സിദാനം ക ഉ സ വൃക്ഷ ആസീദ്യതോ ദ്യാവാപൃഥിവീ
 നിഷ്ഠതക്ഷുഃ । മനീഷിണോ മനസാ പൃച്ഛതേദു തദ്-
 യദധൃതിഷ്ഠദ് ഭൂവനാനി ധാരയൻ ।
 യാ തേ ധാമാനി പരമാണി യാഽവമാ യാ മധുമാ
 വിശ്വകർമ്മനുതേമാ । ശിക്ഷാ സഖിഭ്യോ ഹവിഷി
 സ്വധാവഃ സ്വയം യജസ്വ തനുവം ജുഷാണഃ ।
 വാചസ്പതിം വിശ്വകർമ്മാണമൃതയേ - [ ] 10

4.6.2.5 - Padam

വിശ്വകർമ്മേതി വിശ്വ-കർമ്മാ । വീതി । ദ്യാം । ഔർണോത് ।
 മഹിനാ । വിശ്വചക്ഷാ ഇതി വിശ്വ-ചക്ഷാഃ । കിം । സിദിത് ।
 വനം । കഃ । ഉ । സഃ । വൃക്ഷഃ । ആസീത് । യതഃ ।
 ദ്യാവാപൃഥിവീ ഇതി ദ്യാവാ - പൃഥിവീ । നിഷ്ഠതക്ഷുരിതി
 നിഃ - തതക്ഷുഃ । മനീഷിണഃ । മനസാ । പൃച്ഛത । ഇത് । ഉ ।
 തത് । യത് । അധൃതിഷ്ഠദിത്യധി - അതിഷ്ഠത് । ഭൂവനാനി ।
 ധാരയൻ । യാ । തേ । ധാമാനി । പരമാണി । യാ । അവമാ ।
 യാ । മധുമാ । വിശ്വകർമ്മന്നിതി വിശ്വ - കർമ്മൻ । ഉത ।

ഇ॒മാ । ശി॒ക്ഷ॑ । സ॒ഖി॒ഭ്യ॑ ഇ॒തി॒ സ॒ഖി॑ - ഭ്യഃ । ഹ॒വി॒ഷി॑ ।
 സ്വ॒ധാവ॑ ഇ॒തി॒ സ്വ॒ധാ - വഃ । സ്വ॒യം । യ॒ജ॒സ്വ॑ ।
 ത॒നു॒വം । ജു॒ഷാ॑ണഃ । വാ॒ചഃ । പ॒തിം॑ ।
 വി॒ശ്വ॒ക॒ർമ്മാ॑ണമി॒തി॒ വി॒ശ്വ - ക॒ർമ്മാ॑ണം । ഊ॒ത॒യേ॑ ॥ 10 (50)

4.6.2.6

മ॒നോ॒യു॒ജം വാ॑ജേ॒ അ॒ഭ്യാ॑ ഹു॒വേമ॑ । സ॒ നോ॑ നേ॒ദി॒ഷ്ടാ
 ഹ॒വ॒നാ॒നി ജോ॑ഷ॒തേ॒ വി॒ശ്വ॒ശംഭു॑രവ॒സേ॒ സാ॒ധു॒ക॒ർമ്മാ॑ ।
 വി॒ശ്വ॒ക॒ർമ്മ॑ൻ ഹ॒വി॒ഷാ॑ വാ॒വൃ॒ധാ॒നഃ സ്വ॒യം യ॒ജ॒സ്വ॑
 ത॒നു॒വം ജു॒ഷാ॑ണഃ । മു॒ഹൃ॒ന്താ॒ന്യേ അ॒ഭി॒തഃ॑ സ॒പ॒താ
 ഇ॒ഹാ॒സ്മാ॒കം മ॒ഘ॒വാ സ്മു॑രി॒രസ്ത്വു॑ । വി॒ശ്വ॒ക॒ർമ്മ॑ൻ ഹ॒വി॒ഷാ
 വ॒ർധ॑നേ॒ന ത്രാ॑താ॒രമി॒ന്ദ്ര-മ॒കൃ॑ണോ॒രവ॒ധ്യം । ത॒സ്മൈ॒ വി॒ശ്വഃ
 സ॒മ॒ന॒മ॒ന്ത പൂ॑ർവീ॒രയ॑മു॒ഗ്രോ വി॒ഹ॒വ്യോ॑ യ॒ഥാ॒സ॒ത് ।
 സ॒മു॒ദ്രാ॒യ വ॒യു॒നായ॑ സി॒ന്ധു॒നാം പ॒ത॒യേ॒ നമഃ॑ ( ) ।
 ന॒ദീ॒നാ॒ശ്ച സ॑ർവാ॒സാം പി॒ത്രേ॒ ജു॒ഹു॒താ വി॒ശ്വ॒ക॒ർമ്മ॑ണേ
 വി॒ശ്വാ॒ഹാ॒മർത്യ॑ശ്ച॒ ഹ॒വിഃ॑ । 11

4.6.2.6 - Padam

മ॒നോ॒യു॒ജമി॑തി॒ മ॒നഃ - യു॒ജം॑ । വാ॑ജേ॒ അ॒ഭ്യാ॑ । ഹു॒വേമ॑ ।
 സഃ । നഃ । നേ॒ദി॒ഷ്ടാ । ഹ॒വ॒നാ॒നി । ജോ॑ഷ॒തേ॒ ।

വിശ്വശംഭുരിതി വിശ്വ - ശംഭുഃ । അവസേ ।
 സാധുകർമ്മേതി സാധു - കർമ്മാ । വിശ്വകർമ്മനിതി
 വിശ്വ - കർമ്മൻ । ഹവിഷാ । വാവൃധാനഃ । സ്വയം ।
 യജസ്വ । തനുവം । ജുഷാണഃ । മുഹ്യന്തു । അന്യേ ।
 അഭിതഃ । സപതാഃ । ഇഹ । അസ്മാകം । മഘവേതി
 മഘ - വാ । സൂരിഃ । അസ്തു । വിശ്വകർമ്മനിതി
 വിശ്വ - കർമ്മൻ । ഹവിഷാ । വർധനേന । ത്രാതാരം ।
 ഇന്ദ്രം । അകൃണോഃ । അവധ്യം । തസ്മൈ । വിശഃ ।
 സമിതി । അനമന്ത । പൂർവീഃ । അയം । ഉഗ്രഃ । വിഹവ്യ
 ഇതി വി - ഹവ്യഃ । യഥാ । അസത് । സമുദ്രായ ।
 വയുനായ । സിന്ധുനാം । പതയേ । നമഃ ( ) । നദീനാം ।
 സർവാസാം । പിത്രേ । ജുഹുത । വിശ്വകർമ്മണ ഇതി
 വിശ്വ - കർമ്മണേ । വിശ്വാ । അഹാ । അമർത്യം ।
 ഹവിഃ । 11 (59) (ജജാനൈ - നൗ - ഷധീനാം
 ഭൂമിം ജനയ - നൂതയേ - നമോ - നവ ച) (A2)

4.6.3.1

ഉദേനമുത്തരാം നയാഗേ ഘൃതേനാഹുത ।
 രായസ്പോഷേണ സപ് സൃജ പ്രജയാ ച ധനേന ച ।

ഇന്ദ്രേ॑മം പ്ര॒തരാ॑ം കൃ॒ധി സ॒ജാതാ॑നാ-മ॒സദാ॑ശീ ।
 സമേ॑നം വർ॒ചസാ॑ സൃ॒ജ ഭേ॒വേഭ്യോ॑ ഭാ॒ഗധാ॑ അ॒സത് ।
 യസ്യ॑ കു॒ർമോ॑ ഹ॒വിർഗൃ॑ഹേ॒ തമേ॑ഗ്ന വർ॒ധയാ॑ താ॒ം ।
 തസ്മൈ॑ ഭേ॒വാ അ॒ധി ബ്ര॒വന്ന॑യം ച ബ്ര॒ഹ്മണ॑സ്സതിഃ ।
 ഉ॒ദു താ॑ വിശ്വേ॑ ഭേ॒വാ - [ ] 12

4.6.3.1 - Padam

ഉ॒ദിതി॑ । ഏ॒നം । ഉ॒ത്തരാ॑മിത്യു॒ത് - തരാ॑ം । ന॒യ । അഗ്നേ॑ ॥
 ഏ॒വൃതേ॑ന । ആ॒ഹുതേ॑ത്യാ - ഹു॒ത । രാ॒യഃ । പോ॒ഷേണ॑ ।
 സ॒മിതി॑ । സൃ॒ജ । പ്ര॒ജയേ॑തി പ്ര - ജയാ॑ ॥ ച । ധ॒നേന॑ । ച ।
 ഇന്ദ്രേ॑ । ഇ॒മം । പ്ര॒തരാ॑മിതി പ്ര - തരാ॑ം । കൃ॒ധി ।
 സ॒ജാതാ॑നാമിതി സ - ജാതാ॑നാം ॥ അ॒സത് । വശീ॑ ।
 സ॒മിതി॑ । ഏ॒നം । വർ॒ചസാ॑ । സൃ॒ജ । ഭേ॒വേഭ്യഃ॑ । ഭാ॒ഗധാ॑
 ഇതി॑ ഭാ॒ഗ - ധാഃ॑ । അ॒സത് । യസ്യ॑ । കു॒ർമഃ । ഹ॒വിഃ ।
 ഗൃ॒ഹേ । തം । അഗ്നേ॑ । വർ॒ധയ॑ । താ॒ം । തസ്മൈ॑ । ഭേ॒വാഃ ।
 അ॒ധീതി॑ । ബ്ര॒വന് അ॒യം । ച । ബ്ര॒ഹ്മണഃ॑ । പതിഃ॑ ।
 ഉ॒ദിതി॑ । ഉ॒ । താ॑ । വിശ്വേ॑ ॥ ഭേ॒വാഃ । 12 (50)

4.6.3.2

അഗ്നേ॑ ഭ॒ര॒ന്തു॑ ചി॒ത്തി॑ഭിഃ । സ നോ॑ ഭ॒വ ശി॒വതഃ॑
 സു॒പ്രതീ॑കോ വി॒ഭാവ॑സുഃ । പ॒ഞ്ച ദി॒ശോ ദൈ॒വീർ
 യജ്ഞ॑മ॒വ॒ന്തു ദേ॒വീര॑പാ॒മതി॑ം ദുർ॒മതി॑ം ബാ॒ധമാ॑നാഃ ।
 രാ॒യസ്പോ॑ഷേ യജ്ഞ॑പ॒തി-മാ॒ഭജ॑ന്തീഃ । രാ॒യസ്പോ॑ഷേ അ॒ധി
 യജ്ഞാ॑ അ॒സ്ഥാമ് സ॒മീദ്ധേ॑ അ॒ഗ്നാവ॑ധി॒ മാമ॑ഹാനഃ ।
 ഉ॒ക്ഥപ॑ത്ര ഇ॒ഹധ്യോ॑ ഗൃ॒ഭീത॑സ്തപ്തം ഘ॒ർമം
 പ॒രിഗൃ॑ഹ്യാ॒യജ॑ന്ത । ഊ॒ർജാ॑ യദ്-യജ്ഞ॑മശ॒മന്ത॑ ദേ॒വാ
 ദൈ॒വ്യാ യ॑ർത്രേ ജോ॒ഷ്ട്യേ । ദേ॒വശ്രീഃ॑ ശ്രീ॒മണാഃ॑
 ശ॒തപ॑യാഃ - [ ] 13

4.6.3.2 - Padam

അഗ്നേ॑ । ഭ॒ര॒ന്തു॑ । ചി॒ത്തി॑ഭി॒രിതി॑ ചി॒ത്തി - ഭിഃ॑ । സഃ । നഃ ।
 ഭ॒വ । ശി॒വതഃ॑ ഇ॒തി ശി॒വ - തഃ॑ । സു॒പ്രതീ॑ക ഇ॒തി
 സു - പ്രതീ॑കഃ । വി॒ഭാവ॑സു॒രിതി॑ വി॒ഭാ - വ॒സുഃ । പ॒ഞ്ച ।
 ദി॒ശഃ । ദൈ॒വീഃ । യജ്ഞം॑ । അ॒വ॒ന്തു॑ । ദേ॒വീഃ । അ॒പേ॒തി ।
 അ॒മതി॑ം । ദുർ॒മതി॑മി॒തി ദുഃ - മതി॑ം । ബാ॒ധമാ॑നാഃ । രാ॒യഃ ।
 പോ॒ഷേ॑ । യജ്ഞ॑പ॒തിമി॑തി യജ്ഞ - പ॒തിം ।
 ആ॒ഭജ॑ന്തീ॒രിത്യാ॑ - ഭജ॑ന്തീഃ । രാ॒യഃ । പോ॒ഷേ॑ । അ॒ധീ॒തി ।

യജ്ഞഃ | അസ്ഥാത് | സമീദ്ധ ഇതി സം-ഇലേ | അഗൗ |
 അധീതി | മാമഹാനഃ | ഉക്ഥപത്ര ഇത്യുക്ഥ - പത്രഃ |
 ഹൗഡയഃ | ഗൃഭീതഃ | തപ്തം | ഘർമ്മം | പരിഗൃഹ്യേതി
 പരി - ഗൃഹ്യ | അയജന്ത | ഊർജാ | യത് | യജ്ഞം |
 അശ്മന്ത | ദേവാഃ | ദൈവ്യായ | ധർത്രേ | ജോഷ്ടേ |
 ദേവശ്രീരിതി ദേവ - ശ്രീഃ | ശ്രീമണാ ഇതി ശ്രീ - മനാഃ |
 ശതപയാ ഇതി ശത - പയാഃ | **13 (50)**

4.6.3.3

പരിഗൃഹ്യ ദേവാ യജ്ഞമായൻ | സൂര്യരശ്മിർ ഹരിക്കേശഃ
 പുരസ്താമ് സവിതാ ജ്യോതിരുദയാച് അജസ്രം |
 തസ്യ പുഷാ പ്രസവം യാതി ദേവഃ സംപശ്യൻ വിശ്വാ
 ഭുവനാനി ഗോപാഃ | ദേവാ ദേവേഭ്യോ അധാര്യന്തോ
 അസ്ഥൂർവീതച് ശ്മിത്രേ ശ്മിതാ യജ്ഞൈ | തൂരീയോ
 യജ്ഞോ യത്ര ഹവ്യമേതി തതഃ പാവകാ അശിഷോ നോ
 ജുഷന്താം | വിമാന ഏഷ ദിവോ മധ്യ ആസ്ത ആപപ്രിവാൻ
 രോദസീ അന്തരിക്ഷം | സ വിശ്വാചീരഭി - [ ] **14**

4.6.3.3 - Padam

പരിഗൃഹ്യേതി പരി-ഗൃഹ്യ | ദേവാഃ | യജ്ഞം |
 ആയന് | സൂര്യരശ്മിരിതി സൂര്യ - രശ്മിഃ |
 ഹരികേശ ഇതി ഹരി - കേശഃ | പുരസ്താത് | സവിതാ |
 ജ്യോതിഃ | ഉദിതി | അയാൻ | അജസ്രം | തസ്യ | പൃഷ്ഠാ |
 പ്രസവമിതി പ്ര - സവം | യാതി | ദേവഃ | സംപശ്യന്നിതി
 സം - പശ്യന് | വിശ്വാ | ഭുവനാനി | ഗോപാ ഇതി
 ഗോ - പാഃ | ദേവാഃ | ദേവേഭ്യഃ | അധാര്യന്തഃ | അസ്ഥുഃ |
 വീതം | ശമിത്രേ | ശമിതാ | യജ്ഞൈ | തൂരീയഃ | യജ്ഞഃ |
 യത്ര | ഹവ്യം | ഏതി | തതഃ | പാവകാഃ |
 ആശിഷ ഇത്യാ - ശിഷഃ | നഃ | ജുഷന്താം | വിമാന ഇതി
 വി - മാനഃ | ഏഷഃ | ദിവഃ | മധ്യേ | ആസ്തേ |
 ആപപ്രിവാനിത്യാ - പപ്രിവാൻ | രോദസീ ഇതി |
 അന്തരിക്ഷം | സഃ | വിശ്വാചീഃ | അഭീതി | **14 (50)**

4.6.3.4

ചഷ്ടേ ഘൃതാചീരന്തരാ പൂർവമപരം ച കേതും |
 ഉക്ഷാ സമുദ്രോ അരുണഃ സുപർണഃ പൂർവസ്യ യോനീം
 പിതൂരാ വിവേശ | മധ്യേ ദിവോ നിഹിതഃ പൃശ്നീരശ്ഠാ വി

ചക്രമേ॑ രജ॑സഃ പാ॒ത്യന്തൗ॑ । ഇ॒ന്ദ്രം॑ വി॒ശ്വാ॑ അ॒വിവൃ॑ധൻമ്
 സമു॒ദ്രവൃ॑ച॒സം ഗി॑രഃ । ര॒ഥീത॑മച് ര॒ഥീനാ॑ം വാ॒ജാനാ॑ച്
 സത്പ॑തിം പ॒തിം । സു॒മഹൂ॑ർ യ॒ജ്ഞാ॑ ദേ॒വാച് ആ॑ ച
 വ॒ക്ഷദ്യ॑ക്ഷദഗ്നിർ ദേ॒വാ ദേ॒വാച് ആ॑ ച വ॒ക്ഷത് ।
 വാ॒ജസ്യ॑ ( ) മാ പ്ര॒സവേ॑നോദ്-ഗ്രാ॒ഭേണോ॑-ദഗ്രദീ॒ത് ।
 അ॒മാ സ॒പതാ॑ച് ഇ॒ന്ദ്രോ॑ മേ നി॒ഗ്രാഭേ॑ണാ॒ധരാ॑ച് അ॒കഃ ।
 ഉദ്ഗ്രാ॑ഭം ച നി॒ഗ്രാഭം॑ ച ബ്ര॒ഹ്മ ദേ॒വാ അ॒വിവൃ॑ധൻ ।
 അ॒മാ സ॒പതാ॑നി॒ന്ദ്രാഗ്നി॑ മേ വി॒ഷ്ടചീ॑നാൻ
 വൃ॒സ്യതാം॑ । 15

4.6.3.4 - Padam

ച॒ഷ്ടേ॑ । ഏ॒താചീഃ॑ । അ॒ന്തരാ॑ । പൂ॒ർവം॑ । അ॒പരം॑ । ച॒ ।
 കേ॒തും । ഉ॒ക്ഷാ॑ । സമു॒ദ്രഃ । അ॒രുണഃ॑ । സു॒പർണ॑ ഇ॒തി
 സു॒ - പർണഃ॑ । പൂ॒ർവസ്യ॑ । യോ॒നീം । പി॒തൃഃ॑ । ഏ॒തി ।
 വി॒വേശ॑ । മ॒ധ്യേ॑ । ദി॒വഃ । നി॒ഹിത॑ ഇ॒തി നി॒ - ഹിതഃ॑ ।
 പൃ॒ശ്തീഃ॑ । അ॒ശ്താ॑ । വീ॒തി । ചക്ര॑മേ॒ രജ॑സഃ । പാ॒തി ।
 അ॒ന്തൗ॑ । ഇ॒ന്ദ്രം॑ । വി॒ശ്വാഃ॑ । അ॒വിവൃ॑ധൻ ।
 സമു॒ദ്രവൃ॑ച॒സമി॑തി സമു॒ദ്ര - വൃ॒ച॒സം । ഗി॑രഃ ।

രമീ॑തമി॑തി ര॒മി - തമം॑ । ര॒മീനാ॑ം । വാ॒ജാ॑നാം ।
 സ॒ത്പ॒തിമി॑തി സ॒ത് - പ॒തിം । പ॒തിം । സു॒മ॒ഹൂ॒രിതി॑
 സു॒മ - ഹൂഃ॑ । യ॒ജ॒ഞഃ॑ । ദേ॒വാൻ । ഏ॒തി । ച । വ॒ക്ഷ॒ത് ।
 യ॒ക്ഷ॒ത് । അ॒ഗ്നിഃ॑ । ദേ॒വഃ॑ । ദേ॒വാൻ । ഏ॒തി । ച । വ॒ക്ഷ॒ത് ।
 വാ॒ജ॒സ്യ ( ) । മാ॑ । പ്ര॒സ॒വേനേ॑തി പ്ര - സ॒വേന॑ ।
 ഉദ്ഗ്രാ॑ഭേണേത്യു॒ത്-ഗ്രാ॑ഭേണ॑ । ഉ॒ദി॒തി । അ॒ഗ്രാ॑ഭീത് । അ॒ഥ ।
 സ॒പ॒താൻ । ഇ॒ന്ദ്രഃ॑ । മേ॑ । നി॒ഗ്രാ॑ഭേണേതി നി - ഗ്രാ॑ഭേണ॑ ।
 അ॒ധ॒രാൻ । അ॒കഃ॑ । ഉദ്ഗ്രാ॑ഭിത്യു॒ത് - ഗ്രാ॑ഭം । ച ।
 നി॒ഗ്രാ॑ഭിതി നി - ഗ്രാ॑ഭം । ച । ബ്ര॒ഹ്മ । ദേ॒വാഃ॑ ।
 അ॒വീ॒വൃ॒ധന് । അ॒ഥ । സ॒പ॒താൻ । ഇ॒ന്ദ്രാ॒ഗ്നി
 ഇ॒തീ॒ന്ദ്ര - അ॒ഗ്നി । മേ॑ । വി॒ഷ്ട॒ചീനാൻ॑ । വീ॒തി ।
 അ॒സ്യ॒താം । 15 (76) (ദേ॒വാഃ - ശ॒തപ॑യാ -

അ॒ഭി - വാ॒ജ॒സ്യ - ഷ॒ഡി॒ശ്ശതി॑ശ്ച) (A3)

4.6.4.1

ആ॒ശുഃ ശി॑ശാനോ വൃ॒ഷഭോ॑ ന യു॒ധോ ഫ॑നാഫനഃ
 ക്ഷോ॑ഭണ-ശ്ചർഷണീ॑നാം । സംക്ര॑ന്തനോ॒നിമി॑ഷ ഏ॒ക
 വീ॒രഃ ശ॒തശ്ച॑ സേനാ॑ അ॒ജയ॑ത് സാ॒കമി॑ന്ദ്രഃ ।
 സംക്ര॑ന്തനോ॒നിമി॑ഷേണ॑ ജി॒ഷ്ണു॑നാ യു॒ത്കാരേ॑ണ॑

ദൃശ്യവനേന ധൃഷ്ണുനാ । തദിന്ദ്രേണ ജയത തഥ് സഹധാ
 യുധോ നര ഇഷുഹസ്തേന വൃഷ്ണാ । സ ഇഷുഹസ്തേഃ
 സ നിഷംഗിഭീർവശീ സൗസ്രഷ്ടാ സ യുധ ഇന്ദ്രോ
 ഗണേന । സൗസ്രഷ്ടജിമ് സോമപാ ബാഹു
 ശർദ്ധ്യുദ്ഭധായനാ പ്രതിഹിതാഭിരസ്മാ ।
 ബൃഹസ്പതേ പരി ദീയാ- [ ] 16

4.6.4.1 - Padam

ആശുഃ । ശിശാനഃ । വൃഷഭഃ । ന । യുധഃ । ഘനാഘനഃ ।
 ക്ഷോഭണഃ । ചർഷണീനാം । സംക്രന്ത ഇതി
 സം - ക്രന്തഃ । അനിമിഷ ഇത്യനി - മിഷഃ । ഏകവീര
 ഇത്യേക - വീരഃ । ശതം । സേനാഃ । അജയത് । സാകം ।
 ഇന്ദ്രഃ । സംക്രന്തേനേതി സം - ക്രന്തേന ।
 അനിമിഷേണേത്യനി - മിഷേണ । ജിഷ്ണുനാ ।
 യുത്കാരേണേതി യുത് - കാരേണ । ദൃശ്യവനേനേതി
 ദുഃ - ച്യവനേന । ധൃഷ്ണുനാ । തത് । ഇന്ദ്രേണ । ജയത ।
 തത് । സഹധാ । യുധഃ । നരഃ ।
 ഇഷുഹസ്തേനേതിഷു - ഹസ്തേന । വൃഷ്ണാ । സഃ ।

ഇഷുഹസ്തേരിതീഷു - ഹസ്തേഃ | സഃ | നിഷങ്ഗിഭിരിതി
 നിഷങ്ഗി - ഭിഃ | വശീ | സഃസ്രഷ്ടേതി സം - സ്രഷ്ടാ |
 സഃ | യുധഃ | ഇന്ദ്രഃ | ഗണേന | സഃസ്രഷ്ടജിഭിരിതി
 സഃസ്രഷ്ട - ജിത് | സോമപാ ഇതി സോമ - പാഃ |
 ബാഹുശർധീതി ബാഹു - ശർധീ |
 ഊർദ്വധനേത്യൂർദ്ധ്വ - ധനാ | പ്രതിഹിതാഭിരിതി
 പ്രതി - ഹിതാഭിഃ | അസ്താ | ബൃഹസ്സതേ | പരീതി |

ദീയ | 16 (50)

4.6.4.2

രഥേന രക്ഷോഹാ മിത്രാഽ അപ ബാധമാനഃ |
 പ്രഭംജൻമ് സേനാഃ പ്രമുണോ യുധാ ജയന്നസ്താക-
 മേധ്യവിതാ രമാനാം | ഗോത്രഭിദം ഗോവിദം വജ്രബാഹുഃ
 ജയന്തമജ്മ പ്രമുണന്ത-മോജസാ | ഇമഽ സജാതാ
 അനുവീര-യധമിന്ദ്രഽ സഖായോഽനു സഽ രഭധാം |
 ബലവിജ്ഞായഃ സ്ഥവീരഃ പ്രവീരഃ സഹസ്യാൻ വാജീ
 സഹമാന ഉഗ്രഃ | അഭിവീരോ അഭിസ്ത്വാ സഹോജാ
 ജൈത്രമിന്ദ്ര രഥമാതിഷു ഗോവിത് |

അഭി ഗോത്രാണി സഹസാ ഗാഹമാനോഽദായോ- [ ] 17

4.6.4.2 - Padam

രഥേന | രക്ഷോഹേതി രക്ഷഃ - ഹാ | അമിത്രാൻ |
 അപബാധമാന ഇത്യപ - ബാധമാനഃ | പ്രഭഞ്ജന്നിതി
 പ്ര - ഭഞ്ജൻ | സേനാഃ | പ്രമൂണ ഇതി പ്ര - മൂണഃ |
 യുധാ | ജയൻ | അസ്താകം | ഏധി | അവിതാ | രമാനാം |
 ഗോത്രഭിദമിതി ഗോത്ര - ഭിദം | ഗോവിദമിതി ഗോ-വിദം |
 വജ്രബാഹുമിതി വജ്ര - ബാഹും | ജയന്തം | അജ്മ |
 പ്രമൂണന്തമിതി പ്ര - മൂണന്തം | ഓജസാ | ഇമം |
 സജാതാ ഇതി സ - ജാതാഃ | അന്വിതി | വീരയധാം |
 ഇന്ദ്രം | സഖായഃ | അനു | സമിതി | രഭധാം |
 ബലവിജ്ഞായ ഇതി ബല - വിജ്ഞായഃ | സ്ഥവിരഃ |
 പ്രവീര ഇതി പ്ര - വീരഃ | സഹസ്വാൻ | വാജീ |
 സഹമാനഃ | ഉഗ്രഃ | അഭിവീര ഇത്യഭി - വീരഃ |
 അഭിസത്യേത്യഭി - സത്യാ | സഹോജാ ഇതി സഹഃ-ജാഃ |
 ജൈത്രം | ഇന്ദ്ര | രഥം | ഏതി | തിഷ്ഠ | ഗോവിദിതി
 ഗോ - വിത് | അഭിതി | ഗോത്രാണി | സഹസാ |
 ഗാഹമാനഃ | അദായഃ | 17 (50)

4.6.4.3

വീരഃ ശതമന്യൂരിന്ദ്രഃ । ദുശ്യവനഃ പൃതനാഷാഡ്
 യുധ്യോ-സ്മാകഃ സേനാ അവതു പ്ര യുഥ്സു ।
 ഇന്ദ്ര ആസാം നേതാ ബൃഹസ്സതിർ ദക്ഷിണാ യജ്ഞഃ
 പുര ഏതു സോമഃ । ദേവസേനാനാ-മഭിഭഞ്ജതീനാം
 ജയന്തീനാം മരുതോ യന്ത്വഗേ । ഇന്ദ്രസ്യ വൃഷ്ണോ
 വരുണസ്യ രാജ്ഞ ആദിത്യാനാം മരുതാഃ ശർദ്ധ ഉഗ്രം ।
 മഹാമനസാം ദുവനച്യവാനാം ഘോഷോ ദേവാനാം
 ജയതാ മുദസ്ഥാത് । അസ്മാക-മിന്ദ്രഃ സമൃതേഷു
 ധ്വജേഷ്വസ്മാകം യാ ഇഷവസ്താ ജയന്തു । 18

4.6.4.3 - Padam

വീരഃ । ശതമന്യൂരിതി ശത - മന്യൂഃ । ഇന്ദ്രഃ । ദുശ്യവന
 ഇതി ദുഃ-ച്യവനഃ । പൃതനാഷാഡ് । അയുധ്യഃ । അസ്മാകം ।
 സേനാഃ । അവതു । പ്രേതി । യുഥ്സിതി യുത് - സു ।
 ഇന്ദ്രഃ । ആസാം । നേതാ । ബൃഹസ്സതിഃ । ദക്ഷിണാ ।
 യജ്ഞഃ । പുരഃ । ഏതു । സോമഃ । ദേവസേനാനാമിതി
 ദേവ - സേനാനാം । അഭിഭഞ്ജതീനാമിത്യഭി-ഭഞ്ജതീനാം ।
 ജയന്തീനാം । മരുതഃ । യന്തു । അഗ്രേ । ഇന്ദ്രസ്യ । വൃഷ്ണഃ ।

വരു॑ണ॒സ്യ॑ । രാജ॑ൺഃ । ആദി॑ത്യാനാ॑ം । മരു॑താ॑ം । ശർദ്ധഃ॑ ।
 ഉ॒ഗ്രം । മഹാ॑മന॒സാമിതി॑ മഹാ - മന॒സാ॑ം ।
 ഭുവ॑നച്യവാനാമിതി॑ ഭുവ॒ന - ച്യവാനാ॑ം । ഘോഷഃ॑ ।
 ദേ॒വാനാ॑ം । ജയ॑താം । ഉദി॑തി । അ॒സ്ഥാത് । അ॒സ്മാകം॑ ।
 ഇ॒ന്ദ്രഃ । സമൃ॑തേഷിതി॑ സം - ഋതേ॑ഷു । ധാജേ॑ഷു ।
 അ॒സ്മാകം॑ । യാഃ । ഇ॒ഷവഃ॑ । താഃ । ജയ॑ന്തു । **18 (50)**

4.6.4.4

അ॒സ്മാകം॑ വീ॒രാ ഉ॒ത്തരേ॑ ഭവ॒ന്താസ്മാ॑നു ദേ॒വാ അവ॑താ
 ഹവേ॑ഷു । ഉ॒ദ്ധർഷ॑യ മ॒ഘവ॑ന്നാ-യു॒ധാൻ-ന്യൂ॑ഥ്സ॒ത്വാനാ॑ം
 മാമ॑കാനാ॑ം മഹാ॑ഽസി । ഉദ്-വൃ॑ത്രഹൻ വാജി॑നാ॑ം
 വാജി॑നാനൃദ്-രഥാ॑നാ॑ം ജയ॑താമേ॒തു ഘോഷഃ॑ ।
 ഉപ॑ പ്രേ॒ത ജയ॑താ നരഃ സ്ഥി॑രാ വഃ സ॒ന്തു ബാ॑ഹവഃ ।
 ഇ॒ന്ദ്രോ വഃ॑ ശർമ॑ യച്ഛ॒ത്വാനാ॑-ധൃ॒ഷ്ടാ യഥാ॑സഥ ।
 അവ॑സൃഷ്ടാ പരാ॑ പത॒ ശര॑വ്യേ ബ്ര॒ഹ്മ സഽശ്രി॑താ ।
 ഗച്ഛാ॑മി॒ത്രാൻ പ്ര- [ ] **19**

4.6.4.4 - Padam

അ॒സ്മാകം॑ । വീ॒രാഃ । ഉ॒ത്തര॑ ഇ॒ത്യുത് - തരേ॑ । ഭവ॒ന്തു ।
 അ॒സ്മാൻ । ഉ । ദേ॒വാഃ । അവ॑ത । ഹവേ॑ഷു । ഉദി॑തി ।

ഹർഷയ॑ । മഘ॑വന്നിതി॑ മഘ-വ॑ൻ । ആയു॑ധാനി । ഉദി॑തി ।
 സത്വ॑നാം । മാമ॑കാനാം । മഹാ॑ഽസി । ഉദി॑തി ।
 വൃ॒ത്രഹ॑ന്നിതി॑ വൃ॒ത്ര - ഹ॑ൻ । വാജി॑നാം । വാജി॑നാനി ।
 ഉദി॑തി । രഥാ॑നാം । ജയ॑താം । ഏ॒തും । ഘോ॑ഷഃ । ഉപ॑ ।
 പ്രേ॑തി । ഇ॒ത । ജയ॑ത । നരഃ॑ । സ്ഥി॑രാഃ । വഃ॑ । സ॒ന്തും ।
 ബാ॑ഹവഃ । ഇ॒ന്ദ്രഃ । വഃ॑ । ശർമ॑ । യ॒ച്ഛതും॑ ।
 അ॒നാധൃ॑ഷ്ടാ ഇ॒ത്യുനാ॑ - ധൃ॒ഷ്ടാഃ । യഥാ॑ । അ॒സഥ॑ ।
 അ॒വസൃ॑ഷ്ടേ॒ത്യവ॑ - സൃ॒ഷ്ടാ । പരേ॑തി । പ॒ത । ശര॑വ്യേ ।
 ബ്ര॒ഹ്മസ॑ഽശി॒തേതി॑ ബ്ര॒ഹ്മ - സ॑ഽശി॒താ । ഗച്ഛ॑ ।
 അ॒മിത്രാ॑ൻ । പ്രേ॑തി । **19 (50)**

4.6.4.5

വി॒ശ മൈ॑ഷാം ക॒ഞ്ചനോ॑ച്ഛി॒ഷഃ । മർമാ॑ണി തേ വർമ-
 ഭി॒ശ്ശാദ॑യാമി സോ॒മസ്താ॑ രാജാ॒ ഽമൃ॑തേ॒നാഭി॑-വ॒സ്താം ।
 ഉ॒രോർവ॑രീ॒യോ വ॑രി॒വസ്തേ॑ അ॒സ്തും ജയ॑ന്തം ത്വാമ॑നും മദ॒ന്തും
 ദേ॒വാഃ । യ॒ത്ര ബാ॑ണാഃ സംപ॑ത॒ന്തി കൃ॑മാ॒രാ വി॑ശി॒ഖാ ഇ॑വ ।
 ഇ॒ന്ദ്രോ ന॒സ്തൃത്ര॑ വൃ॒ത്രഹാ॑ വി॒ശ്വാഹാ॑ ശർമ॑ യ॒ച്ഛതും॑ । **20**

4.6.4.5 - Padam

വിശ॑ | മാ॑ | ഏ॒ഷാം॑ | കം॑ | ച॒ന | ഉ॒ദിതി॑ | ശി॒ഷഃ॑ | മ॒ർമാ॑ണി |
 തേ॑ | വ॒ർമ॑ഭിരിതി വ॒ർമ - ഭിഃ॑ | ച॒രാദ॑യാമി | സോ॒മഃ॑ | ത്വാ॑ |
 രാജാ॑ | അ॒മൃതേ॑ന | അ॒ഭീതി॑ | വ॒സ്താം॑ | ഉ॒രോഃ॑ | വ॒രീയഃ॑ |
 വ॒രിവഃ॑ | തേ॑ | അ॒സ്തൃ॑ | ജ॒യന്തം॑ | ത്വാം॑ | അ॒നഗി॑തി | മ॒ദന്തു॑ |
 ദേ॒വാഃ॑ | യ॒ത്ര | ബാ॒ണാഃ॑ | സം॒പത॑ന്തീതി സം - പ॒തന്തി॑ |
 കൃ॒മാരാഃ॑ | വി॒ശിഖാ॑ ഇ॒തി വി - ശി॒ഖാഃ॑ | ഇ॒വ | ഇ॒ന്ദ്രഃ॑ | നഃ॑ |
 ത॒ത്ര | വൃ॒ത്രഹേ॑തി വൃ॒ത്ര - ഹാ | വി॒ശ്വാഹേ॑തി
 വി॒ശ്വാ - ഹാ | ശ॒ർമ | യ॒ച്ചതു॑ | **20 (40)** (ദീ॒യാ - ദാ॒യോ -
 ജ॒യന്ത്വ - മി॒ത്രാൻ പ്ര - ച॒ത്വാരി॑ശ്ശു) (A4)

4.6.5.1

പ്രാ॒ചീമ॑നു പ്രാ॒ദിശം॑ പ്രേ॒ഹി വി॒ദ്വാ॒നഗ്നേ॑ർഗ്നേ പു॒രോ
 അ॒ഗ്നിർഭ॑വേഹ | വി॒ശ്വാ ആ॒ശാ ദീ॒ദ്യാനോ॑ വി ഭാ॒ഹ്യുർജം॑
 നോ ധേ॒ഹി ദി॒പദേ॑ ച॒തുഷ്ഠദേ॑ | ക്ര॒മധാ॑മഗ്നി॒നാ നാ॒കമു॑വൃ॒ച്ഛ
 ഹസ്തേ॑ഷു ബി॒ഭ്രതഃ॑ | ദി॒വഃ പൃ॒ഷ്ഠച്ഛ॑ സു॒വർഗ॑ത്വാ മി॒ശ്രാ
 ദേ॒വേഭി॑രാദ്ധാ॒ം | പൃ॒ഥിവി॑യാ അ॒ഹമു॑ദന്ത॒രിക്ഷ-മാ॑രൂഹ-
 മന്ത॒രിക്ഷാദ് ദി॒വമാ॑രൂഹം | ദി॒വോ നാ॒കസ്യ॑ പൃ॒ഷ്ഠാഥ്
 സു॒വർജ്യോ॑തി॒രഗാ- [ ] **21**

4.6.5.1 - Padam

പ്രാചീ॑ം । അ॒ഗ്നി॑തി । പ്രാ॒ദി॒ശമി॑തി പ്ര - ദി॒ശം । പ്രേ॒തി ।
ഇ॒ഹി । വി॒ദ്വാൻ । അ॒ഗ്നേഃ । അ॒ഗ്നേ । പു॒രോ അ॑ഗ്നി॒രിതി
പു॒രഃ - അ॒ഗ്നിഃ । ഭ॒വ । ഇ॒ഹ । വി॒ശ്വാഃ । ആ॒ശാഃ । ദീ॒ദ്യാനഃ ।
വീ॒തി । ഭാ॒ഹി । ഊ॒ർജം । നഃ । ധേ॒ഹി । ദി॒പദ॑ ഇ॒തി
ദി - പ॒ദേ । ച॒തുഷ്പ॑ദ ഇ॒തി ച॒തുഃ - പ॒ദേ । ക്ര॒മധാ॑ം ।
അ॒ഗ്നിനാ॑ । നാ॒കം । ഉ॒ഖ്യം । ഹ॒സ്തേ॒ഷു । ബി॒ഭ്രതഃ॑ । ദി॒വഃ ।
പൃ॒ഷ്ഠം । സു॒വഃ । ഗ॒ത്വാ । മി॒ശ്രാഃ । ദേ॒വേഭിഃ॑ । ആ॒ദ്ധാ॑ം ।
പൃ॒ഥി॒വ്യാഃ । അ॒ഹം । ഉ॒ദിതി॑ । അ॒ന്തരി॑ക്ഷം । ഏ॒തി ।
അ॒രുഹം॑ । അ॒ന്തരി॑ക്ഷാത് । ദി॒വം । ഏ॒തി । അ॒രുഹം॑ ।
ദി॒വഃ । നാ॒കസ്യ॑ । പൃ॒ഷ്ഠാത് । സു॒വഃ । ജ്യോ॒തിഃ ।

അഗാ॑ം । 21 (50)

4.6.5.2

മ॒ഹം । സു॒വ॒ര്യന്തോ॑ നാപേ॒ക്ഷന്ത॑ ആ ദ്യാൿ രോ॒ഹന്തി॑
രോ॒ദസീ॑ । യജ॑ണം യേ വി॒ശ്വതോ॑ധാ॒രൿ സു॒വി॒ദ്വാൿസോ॑
വി॒തേ॒നിരേ॑ । അ॒ഗ്നേ പ്രേ॒ഹി പ്ര॒ഥമോ॑ ദേ॒വയ॑താം ച॒ക്ഷുർ
ദേ॒വാനാ॑മു॒ത മർത്യാ॑നാം । ഇ॒യക്ഷ॑മാണാ ദൃ॒ഗുഭിഃ॑
സ॒ജോഷാഃ॑ സു॒വ॒ര്യന്തു॑ യജ॑മാനാഃ സ്വ॒സ്തി ।

നകേതാഷാസാ സമനസാ വിരുപേ ധാപയേതേ
 ശിശുമേകം സമീചീ । ദ്യാവാ ക്ഷാമാ രുകോ
 അന്തർവി ഭാതി ദേവാ അഗ്നിം ധാരയൻ ദ്രവിണോദാഃ ।
 അഗ്നേ സഹസ്രാക്ഷ - [ ] 22

4.6.5.2 - Padam

അഹം । സുവഃ । യന്തഃ । ന । അപേതി । ഇക്ഷന്തേ । ഏതി
 । ദ്യാം । രോഹന്തി । രോദസീ ഇതി । യജ്ഞം । യേ ।
 വിശ്വതോധാരമിതി വിശ്വതഃ - ധാരം । സുവിദാച്സ
 ഇതി സു - വിദാച്സഃ । വിതേനീര ഇതി വി - തേനീരേ ।
 അഗ്നേ । പ്രേതി । ഇഹി । പ്രഥമഃ । ദേവയതാമിതി
 ദേവ - യതാം । ചക്ഷുഃ । ദേവാനാം । ഉത । മർത്യാനാം ।
 ഇയക്ഷമാണാഃ । ഭൃഗുഭിരിതി ഭൃഗു - ഭിഃ । സജോഷാ
 ഇതി സ-ജോഷാഃ । സുവഃ । യന്തു । യജമാനാഃ । സ്വസ്തി ।
 നകേതാഷാസാ । സമനസേതി സ - മനസാ । വിരുപേ
 ഇതി വി - രൂപേ । ധാപയേതേ ഇതി । ശിശും । ഏകം ।
 സമീചീ ഇതി । ദ്യാവാ । ക്ഷാമ । രുകഃ । അന്തഃ । വീതി ।
 ഭാതി । ദേവാഃ । അഗ്നിം । ധാരയൻ ।

ദ്രവിണോദാ ഇതി ദ്രവിണഃ - ദാഃ । അഗേ ॥

സഹസ്രാക്ഷേതി സഹസ്ര-അക്ഷ । 22 (50)

4.6.5.3

ശതമൂർധ്വത്തം തേ പ്രാണാഃ സഹസ്രമപാനാഃ ।

ത്വം സാഹസ്രസ്യ രായ ഇൗശിഷേ തസ്മൈ തേ വിധേമ
വാജായ സ്വാഹാ । സുപർണോഽസി ഗരുത്മാൻ

പൃഥിവ്യാം സീദ പൃഷ്ഠേ പൃഥിവ്യാഃ സീദ ഭാസാ
ഽന്തരിക്ഷമാ പൃണ ജ്യോതിഷാ ദിവമുത്തദാന തേജസാ
ദിശ ഉദ് ദൃച്ഛ । ആജുഹ്വാനഃ സുപ്രതീകഃ പുരസ്താദഗേ
സ്വാം യോനിമാ സീദ സാധ്യാ । അസിൻമ-സധസ്ഥേ
അധ്യുത്തരസിൻ വിശ്വേ ദേവാ - [ ] 23

4.6.5.3 - Padam

ശതമൂർധ്വന്നിതി ശത - മൂർധ്വൻ । ശതം । തേ । പ്രാണാ
ഇതി പ്ര - അനാഃ । സഹസ്രം । അപാന ഇത്യപ - അനാഃ ।
ത്വം । സാഹസ്രസ്യ । രായഃ । ഇൗശിഷേ । തസ്മൈ । തേ ।
വിധേമ । വാജായ । സ്വാഹാ । സുപർണ ഇതി
സു - പർണഃ । അസി । ഗരുത്മാൻ । പൃഥിവ്യാം । സീദ ।

പൃഷ്ഠേ | പൃഥ്വിവൃഃ | സീദ | ഭാസാ | അന്തരിക്ഷം | ഏതി |
 പൃണ | ജ്യോതിഷാ | ദിവം | ഉദിതി | സ്തഭാന | തേജസാ |
 ദിശഃ | ഉദിതി | ദൃഢ | ആജുഹ്വാന ഇത്യാ - ജുഹ്വാനഃ |
 സുപ്രതീക ഇതി സു - പ്രതീകഃ | പുരസ്താത് | അഗ്നേ |
 സ്വാം | യോനീം | ഏതി | സീദ | സാധ്യാ | അസ്മിന് |
 സധസ്ഥ ഇതി സധ - സ്ഥേ | അധീതി |
 ഉത്തരസ്മിന്നിത്യുത് - തരസ്മിന് | വിശ്വേ | ദേവാഃ | **23 (50)**

4.6.5.4

യജമാനശ്ച സീദത | പ്രേഭോ അഗ്നേ ദീദിഹി പുരോ
 നോഽജസ്രയാ സൂർദ്ധ്യാ യവിഷ്ട | താച് ശശ്വന്ത ഉപ
 യന്തി വാജാഃ | വിധേമ തേ പരമേ ജന്മന്നഗ്നേ വിധേമ
 സ്തോമൈരവരേ സധസ്ഥേ | യസ്മാദ്-യോനേരുദാരിഥാ
 യജേ തം പ്രത്വേ ഹവീച്ഛി ജുഹുരേ സമീദ്ധേ |
 താച് സവിതുർവരേണ്യസ്യ ചിത്രാമാഹം ധൃണേ
 സുമതിം ധൃശ്വജന്യാം | യാമസ്യ കണ്വാ അദുഹത്
 പ്രപീനാച് സഹസ്രധാരാം - [ ] **24**

4.6.5.4 - Padam

യജമാനഃ । ച । സീദത । പ്രേദ്ധ ഇതി പ്ര - ഇദ്ധഃ । അഗ്നേ ।
 ദീദിഹി । പുരഃ । നഃ । അജസ്രയാ । സൂർദ്ധ്യാ । യവിഷ്ഠ ।
 ത്വാം । ശശ്വന്തഃ । ഉപേതി । യന്തി । വാജാഃ । വിധേമ । തേ ।
 പരമേ । ജന്മന് । അഗ്നേ । വിധേമ । സ്തോമൈഃ । അവരേ ।
 സധസ്ഥ ഇതി സധ - സ്ഥേ । യസ്മാത് । യോനേഃ ।
 ഉദാരിമേത്യുത് - ആരിഥ । യജേ । തം । പ്രേതി । ത്വേ ഇതി ।
 ഹവീഷ്ഠി । ജുഹുരേ । സമിദ്ധ ഇതി സം - ഇദ്ധേ । താം ।
 സവിതുഃ । വരേണ്യസ്യ । ചിത്രാം । ഏതി । അഹം ।
 വൃണേ । സുമതിമിതി സു - മതിം । വിശ്വജന്ത്യാമിതി
 വിശ്വ - ജന്ത്യാം । യാം । അസ്യ । കണ്വഃ ।
 അദുഹത് । പ്രപീനാമിതി പ്ര - പീനാം ।
 സഹസ്രധാരാമിതി സഹസ്ര - ധാരാം । 24 (50)

4.6.5.5

പയസാ മഹീം ഗാം । സപ്ത തേ അഗ്നേ സമിധഃ സപ്ത
 ജിഹ്വാഃ സപ്തർഷയഃ സപ്ത ധാമ പ്രിയാണി ।
 സപ്ത ഹോത്രാഃ സപ്തധാ ത്വാ യജന്തി സപ്ത യോനീരാ
 പൃണസാ ഏതേന । ഇവദുങ് ചാന്യാദുങ് ചൈതാ-

ദൃ॒ൺച॑ പ്ര॒തിദൃ॑ൺ ച॑ മി॒തശ്ച॑ സം॒മിത॑ശ്ച സ॒ഭരാഃ॑ ।
 ശു॒ക്രജ്യോ॑തിശ്ച ചി॒ത്രജ്യോ॑തിശ്ച സ॒ത്യജ്യോ॑തിശ്ച
 ജ്യോ॑തിഷ്ഠാശ്ച സ॒ത്യശ്ച॑ർതപാശ്ചാത്യ॑ഹാഃ । 25

4.6.5.5 - Padam

പ॒യസാ॑ । മ॒ഹീം । ഗാ॑ം । സ॒പ്ത । തേ॑ । അ॒ഗ്നേ॑ । സ॒മീധ॑ ഇ॒തി
 സം-ഇ॒യഃ । സ॒പ്ത । ജി॒ഹ്വാഃ॑ । സ॒പ്ത । ഋ॒ഷയഃ॑ । സ॒പ്ത । ധാ॑മ ।
 പ്രി॒യാണി॑ । സ॒പ്ത । ഹോ॒ത്രാഃ॑ । സ॒പ്ത॑ധേ॒തി സ॒പ്ത-ധാ॑ । ത്വാ ।
 യ॒ജന്തി॑ । സ॒പ്ത । യോ॒നീഃ॑ । ഏ॒തി । പൃ॒ണ॒സ്വ । ഘൃ॒തേന॑ ।
 ഈ॒ദൃൺ॑ । ച॑ । അ॒ന്യാദൃ॑ൺ । ച॑ । ഏ॒താദൃ॑ൺ । ച॑ ।
 പ്ര॒തിദൃ॑ണി॒തി പ്ര॒തി - ദൃ॑ൺ । ച॑ । മി॒തഃ । ച॑ ।
 സം॒മിത॑ ഇ॒തി സം - മി॒തഃ । ച॑ । സ॒ഭരാ॑ ഇ॒തി സ - ഭ॒രാഃ ।
 ശു॒ക്രജ്യോ॑തി॒രിതി॑ ശു॒ക്ര - ജ്യോ॑തിഃ । ച॑ ।
 ചി॒ത്രജ്യോ॑തി॒രിതി॑ ചി॒ത്ര - ജ്യോ॑തിഃ । ച॑ ।
 സ॒ത്യജ്യോ॑തി॒രിതി॑ സ॒ത്യ - ജ്യോ॑തിഃ । ച॑ । ജ്യോ॑തിഷ്ഠാ॒ൻ ।
 ച॑ । സ॒ത്യഃ । ച॑ । ഋ॒തപാ॑ ഇ॒ത്യുത॑ - പാഃ । ച॑ ।
 അ॒ത്യ॑ഹാ ഇ॒ത്യുതി॑ - അ॒ത്യ॑ഹാഃ । 25 (50)

4.6.5.6

ഋതജിച്ഛ സത്യജിച്ഛ സേനജിച്ഛ സുഷേണശ്ചാന്ത്യമിത്രശ്ച
 ദൂരേ അമിത്രശ്ച ഗണഃ । ഋതശ്ച സത്യശ്ച ധ്രുവശ്ച
 ധരൂണശ്ച ധർതാ ച വിധർതാ ച വിധാരയഃ ।

ഈദൃക്ഷാസ ഏതാദൃക്ഷാസ ഊ ഷുണഃ സദൃക്ഷാസഃ
 പ്രതിസദൃക്ഷാസ ഏതന । മിതാസശ്ച സംമിതാസശ്ച ന
 ഊതയേ സദരസോ മരുതോ യജേണ അസ്തിന്നിന്ദ്രം
 ദൈവീർ വിശോ മരുതോഽനുവർത്മാനോ ( ) യഥേന്ദ്രം
 ദൈവീർവിശോ മരുതോഽനുവർത്മാന ഏവമിമം യജമാനം
 ദൈവീശ്ച വിശോ മാനുഷീശ്ചാനുവർത്മാനോ

ഭവന്തു । 26

4.6.5.6 - Padam

ഋതജിദിത്യുത - ജിത് । ച । സത്യജിദിതി സത്യ - ജിത് ।
 ച । സേനജിദിതി സേന - ജിത് । ച । സുഷേണ ഇതി
 സു - സേനഃ । ച । അന്ത്യമിത്ര ഇത്യന്തി - അമിത്രഃ । ച ।
 ദൂരേ അമിത്ര ഇതി ദൂരേ-അമിത്രഃ । ച । ഗണഃ । ഋതഃ । ച ।
 സത്യഃ । ച । ധ്രുവഃ । ച । ധരൂണഃ । ച । ധർതാ । ച ।
 വിധർതേതി വി-ധർതാ । ച । വിധാരയ ഇതി വി-ധാരയഃ ।

ഈദൃക്ഷാസഃ | ഏതാദൃക്ഷാസഃ | ഉ | സിതി | നഃ |
 സദൃക്ഷാസഃ | പ്രതിസദൃക്ഷാസ ഇതി
 പ്രതി - സദൃക്ഷാസഃ | ഏതി | ഇതന | മിതാസഃ | ച |
 സംമിതാസ ഇതി സം - മിതാസഃ | ച | നഃ | ഊതയേ |
 സഭരസ ഇതി സ - ഭരസഃ | മരുതഃ | യജേത | അസ്തിന് |
 ഇന്ദ്രം | ദൈവീഃ | വിശഃ | മരുതഃ | അനുവർത്താന
 ഇത്യനു - വർത്താനഃ ( ) | യഥാ | ഇന്ദ്രം | ദൈവീഃ | വിശഃ |
 മരുതഃ | അനുവർത്താന ഇത്യനു - വർത്താനഃ | ഏവം |
 ഇഥ | യജമാനം | ദൈവീഃ | ച | വിശഃ | മാനുഷീഃ | ച |
 അനുവർത്താന ഇത്യനു - വർത്താനഃ | ഭവന്തു | **26 (66)**

(അഗാച്ഛ - സഹസ്രാക്ഷ - ദേവാഃ - സഹസ്രധാരാ -
 മത്യച്ഛഹാ - അനുവർത്താനഃ - ഷോഡശ ച) (A5)

4.6.6.1

ജീമൂതസ്യേവ ഭവതി പ്രതീകം യദവർമീ യാതി
 സമദാമുപസ്ഥേ | അനാവിദ്ധയാ തനുവാ ജയ ത്വച്ഛ
 സ ത്വാ വർമണോ മഹിമാ പിപർതു | ധന്വനാ ഗാ ധന്വനാ
 ജിം ജയേമ ധന്വനാ തീവ്രാഃ സമദോ ജയേമ | ധനുഃ

ശരേത്രാ॑രപ॒കാമം॑ കൃ॒ണോതി॑ ധ॒ന്വ॒നാ സർവ്വാഃ॑ പ്ര॒ദിശോ॑
 ജ॒യേമ॑ । വ॒ക്ഷ്യ॒ന്തീവേദാ॑ ഗ॒ന്നീഗ॑ന്തി കർണ്ണം പ്രിയ॑
 സ॒ഖായം॑ പ॒രിഷ॒സ്വജാനാ॑ । യോഷേ॑വ ശി॒ക്തേ
 വി॒ത॒താധി॑ ധ॒ന്വ॒ൻ - [ ] 27

4.6.6.1 - Padam

ജീ॒മുത॑സ്യ । ഇ॒വ । ഭ॒വ॒തി । പ്ര॒തീ॑കം । യത് । വർമീ॑ ।
 യാ॒തി । സ॒മദാ॑മിതി സ - മദാ॑ം । ഉ॒പ॒സ്ഥ ഇ॒ത്യു॒പ - സ്ഥേ॑ ।
 അ॒നാവി॑ദ്ധയേത്യു॒നാ - വി॒ദ്ധയാ॑ । ത॒നുവാ॑ । ജ॒യ । ത്വാ॑ം ।
 സഃ । ത്വാ॑ । വർമ॑ണഃ । മ॒ഹി॒മാ । പി॒പർ॑തു । ധ॒ന്വ॒നാ । ഗാഃ ।
 ധ॒ന്വ॒നാ । ആ॒ജിം । ജ॒യേമ॑ । ധ॒ന്വ॒നാ । തീ॒വ്രാഃ ।
 സ॒മദ॑ ഇ॒തി സ - മദഃ॑ । ജ॒യേമ॑ । ധ॒നുഃ॑ । ശരേ॒ത്രാഃ॑ ।
 അ॒പ॒കാമ॑മിത്യു॒പ - കാ॒മം । കൃ॒ണോതി॑ । ധ॒ന്വ॒നാ ।
 സർവ്വാഃ॑ । പ്ര॒ദി॒ശ ഇ॒തി പ്ര - ദി॒ശഃ॑ । ജ॒യേമ॑ । വ॒ക്ഷ്യ॒ന്തീ॑ ।
 ഇ॒വ । ഇത് । ഏ॒തി । ഗ॒ന്നീഗ॑ന്തി । കർണ്ണം । പ്രിയം॑ ।
 സ॒ഖായം॑ । പ॒രിഷ॒സ്വജാ॑നേതി പ॒രി - സ॒സ്വജാ॑നാ ।
 യോഷാ॑ । ഇ॒വ । ശി॒ക്തേ॑ । വി॒ത॒തേതി॑ വി - ത॒താ ।
 അ॒ധീതി॑ । ധ॒ന്വ॒ൻ । 27 (50)

4.6.6.2

-ജ്യാ ഇയച്ഛ് സമനേ പാരയന്തീ । തേ ആചരന്തീ സമനേവ
യോഷാ മാതേവ പുത്രം ബിഭൃതാമുപസ്ഥേ ॥ അപ ശത്രുൻ
വിധൃതാച്ഛ് സംവിദാനേ ആർത്ഥീ ഇമേ വിഷ്ഠുരന്തീ
അമിത്രാൻ । ബഹീനാം പിതാ ബഹുരസ്യ പുത്രശ്ചിശ്വാ
കൃണോതി സമനാഽവഗത്യ । ഇഷ്ടുധിഃ സങ്കാഃ പുതനാശ്ച
സർവാഃ പൃഷ്ഠേ നിനദ്ധോ ജയതി പ്രസൂതഃ । രഥേ തിഷ്ഠൻ
നയതി വാജിനഃ പുരോ യത്രയത്ര കാമയതേ സുഷാരഥിഃ ।
അഭീശൂനാം മഹിമാനം - [ ] 28

4.6.6.2 - Padam

ജ്യാ । ഇയം । സമനേ । പാരയന്തീ । തേ ഇതി । ആചരന്തീ
ഇത്യാ - ചരന്തീ । സമനാ । ഇവ । യോഷാ ॥ മാതാ । ഇവ ।
പുത്രം । ബിഭൃതാം । ഉപസ്ഥ ഇത്യുപ - സ്ഥേ । അപേതി ।
ശത്രുൻ । വിധൃതാം । സംവിദാന ഇതി സം - വിദാനേ ।
ആർത്ഥീ ഇതി । ഇമേ ഇതി । വിഷ്ഠുരന്തീ ഇതി
വി-സ്തൂരന്തീ । അമിത്രാൻ । ബഹീനാം । പിതാ । ബഹുഃ ।
അസ്യ । പുത്രഃ । ചിശ്വാ । കൃണോതി । സമനാ ।
അവഗത്യേത്യവ - ഗത്യ । ഇഷ്ടുധിരിതീഷ്ടു-ധിഃ । സങ്കാഃ ।

പൃ॑ത॒നാഃ । ച॒ । സ॒ർവ്വാഃ॑ । പൃ॒ഷ്ഠേ॑ । നി॒ന്ധ॑ ഇ॒തി നി-ന്ധഃ॑ ।
 ജ॒യതി॑ । പ്ര॒സൃ॑ത ഇ॒തി പ്ര - സൃ॒തഃ । ര॒ഥേ॑ । തി॒ഷ്ഠ॒ന് ।
 ന॒യതി॑ । വാ॒ജി॒നഃ । പൃ॒രഃ । യ॒ത്ര യ॒ത്രേ॒തി യ॒ത്ര - യ॒ത്ര ।
 കാ॒മ॒യതേ॑ । സു॒ഷാ॒ര॒മി॒രി॒തി സു-സാ॒ര॒മിഃ । അ॒ഭീ॒ശൃ॒ണാം॑ ।
 മ॒ഹി॒മാ॒നം॑ ॥ **28 (50)**

4.6.6.3

പ॒നായ॑ത മ॒നഃ പ॒ശ്ചാദ॑നു യ॒ച്ഛ॒ന്തി ര॒ശ്മയഃ॑ । തീ॒വ്രാ॑ൻ
 ഘോ॒ഷാൻ കൃ॑ണ്വ॒തേ വൃ॒ഷ॒പാ॒ണയോഽശ്വാ॑ ര॒ഥേഭിഃ॑ സ॒ഹ
 വാ॒ജ॒യ॒ന്തഃ । അ॒വ॒ക്രാ॒മ॒ന്തഃ പ്ര॒പ॒ദൈ॒ര॒മി॒ത്രാൻ ക॒ഷി॒ണ॒ന്തി
 ശ॒ത്രുഃ॑ പ॒വ॒വൃ॒യ॒ന്തഃ । ര॒ഥ॒വാ॒ഹ॒നഃ॑ ഹ॒വി॒ര॒സ്യ॑ നാമ
 യ॒ത്രാഽഽയു॑ധം നി॒ഹി॑തമ॒സ്യ വർ॑മ । ത॒ത്രാ ര॒ഥമു॑പ ശ॒ശ്മഃ॑
 സ॒ഭേ വി॒ശ്വാഹാ॑ വ॒യഃ॑ സു॒മ॒ന॒സ്യമാ॑നാഃ । സ്വാ॒ദു॒ഷഃ॑
 സ॒ദഃ പി॒തരോ॑ വ॒യോധാഃ॑ കൃ॒ച്ഛേ॒ശ്രി॒തഃ ശ॒ക്തീ॑വ॒ന്തോ
 ഗഭീ॑രാഃ । ചി॒ത്ര॒സേ॒നാ ഇ॒ഷു॒ബ॒ലാ അ॒മൃ॒ദ്യാഃ സ॒തോ॒വീ॒രാ
 ഉ॒ര॒വോ॑ വ്രാ॒ത॒സാ॒ഹാഃ । ബ്രാ॒ഹ്മ॒ണാ॒സഃ - [ ] **29**

4.6.6.3 - Padam

പ॒നായ॑ത । മ॒നഃ । പ॒ശ്ചാത് । അ॒നി॒തി । യ॒ച്ഛ॒ന്തി । ര॒ശ്മയഃ॑ ।
 തീ॒വ്രാ॑ൻ । ഘോ॒ഷാൻ । കൃ॑ണ്വ॒തേ ।

വൃഷ്പാണയ ഇതി വൃഷ - പാണയഃ । അശ്വാഃ । രഥേഭിഃ ।
 സഹ । വാജയന്തഃ । അവക്രാമന്ത ഇത്യവ - ക്രാമന്തഃ ।
 പ്രപദൈരിതി പ്ര - പദൈഃ । അമിത്രാൻ । ക്ഷിണന്തി ।
 ശത്രുൻ । അനപവ്യയന്ത ഇത്യനപ - വ്യയന്തഃ ।
 രഥവാഹനമിതി രഥ - വാഹനം । ഹവിഃ । അസ്യ । നാമ ।
 യത്ര । ആയുധം । നിഹിതമിതി നി - ഹിതം । അസ്യ ।
 വർമ്മ । തത്ര । രഥം । ഉപേതി । ശശ്മം । സദേമ ।
 വിശ്വാഹേതി വിശ്വാ - അഹാ । വയം ।
 സുമനസ്യമാനാ ഇതി സു - മനസ്യമാനാഃ ।
 സ്വാദ്യുഷ്ട്വസദ ഇതി സ്വാദ്യു - സ്വ്വ്വസദഃ । പിതരഃ ।
 വയോധാ ഇതി വയഃ - ധാഃ । കൃച്ഛേശ്രിത ഇതി
 കൃച്ഛേ - ശ്രിതഃ । ശക്തീവന്ത ഇതി ശക്തി - വന്തഃ ।
 ഗഭീരാഃ । ചിത്രസേനാ ഇതി ചിത്ര - സേനാഃ । ഇഷ്ടുബലാ
 ഇതീഷ്ടു - ബലാഃ । അമൃദ്യാഃ । സതോവീരാ ഇതി
 സതഃ - വീരാഃ । ഉരവഃ । വ്രാതസാഹാ ഇതി
 വ്രാത - സാഹാഃ । ബ്രാഹ്മണാസഃ । 29 (50)

4.6.6.4

പിതരഃ സോമ്യാസഃ ശിവേ നോ ദ്യാവാപൃഥിവീ
അനേഹസാ । പൃഷ്ഠാ നഃ പാതു ദുരിതാദൃതാവൃധോ
രക്ഷാ മാകീർനോ അഘശ്വസ ഇൗശത । സുപർണം
വസ്മൈ മൃഗോ അസ്മാ ദന്തോ ഗോഭിഃ സന്നദ്ധാ പതതി
പ്രസൂതാ । യത്രാ നരഃ സം ച വി ച ദ്രവന്തി
തത്രാസുഭൃമിഷവഃ ശർമ യശ്വസൻ ।
ഋജീതേ പരി വൃങ്ഗധി നോഽശ്വാ ദവതു നസ്തനൂഃ ।
സോമോ അധി ബ്രവീതു നോഽഭിതിഃ - [ ] 30

4.6.6.4 - Padam

പിതരഃ । സോമ്യാസഃ । ശിവേ ഇതി । നഃ । ദ്യാവാപൃഥിവീ
ഇതി ദ്യാവാ - പൃഥിവീ । അനേഹസാ । പൃഷ്ഠാ । നഃ ।
പാതു । ദുരിതാദിതി ദുഃ - ഇതാത് । ഋതാവൃധ
ഇത്യുത - വൃധഃ । രക്ഷ । മാകീഃ । നഃ । അഘശ്വസ
ഇത്യഘ - ശ്വസഃ । ഇൗശത । സുപർണമിതി
സു - പർണം । വസ്മൈ । മൃഗഃ । അസ്മാഃ । ദന്തഃ । ഗോഭിഃ ।
സന്നദ്ധേതി സം - നദ്ധാ । പതതി । പ്രസൂതേതി
പ്ര - സൂതാ । യത്ര । നരഃ । സമിതി । ച । വീതി । ച ।

പ്രവ॑ന്തി । ത॒ത്ര । അ॒സ്മദ്യ॑മിത്യ॒സ്മ - ഭ്യ॑ം । ഇ॒ഷ॒വഃ । ശ॒ർമ॑ ।
 യ॒ച്ഛ॒സ॒ന് । ഋ॒ജീ॑തേ । പ॒രീ॒തി । വൃ॒ൺഗ്ധി॑ । നഃ॑ । അ॒ശ്മാ॑ ॥
 ഭ॒വ॒തു । നഃ॑ । ത॒ന്യഃ । സോ॑മഃ । അ॒ധീ॒തി । ബ്ര॒വീ॒തു । നഃ॑ ।
 അ॒ഭി॒തിഃ । 30 (50)

4.6.6.5

ശ॒ർമ॑ യ॒ച്ഛ॒തു । ആ॑ ജ്ഞ॒പന്തി॑ സാ॒ന്യേഷാ॑ം ജ॒പ്തനാ॑ച്ഛ॒ ഉപ॑
 ജി॒പ്തതേ॑ । അ॒ശ്വാ॑ജനി പ്ര॒ചേ॒തസോ॑ഽശ്വാ॒ൻമ॑ സ॒മംസു॑
 ചോ॒ദയ॑ । അ॒ഹി॒രി॒വ ഭോ॑ഗഃ പ॒ര്യേ॒തി ബാ॑ഹു॒ം ജ്യാ॑യാ
 ഹേ॒തിം പ॑രി॒ബാ॒ധമാ॑നഃ । ഹ॒സ്ത॒ശ്ലോ വി॒ശ്വാ വ॑യു॒നാ॒നി
 വി॒ദ്വാൻ പു॒മാൻ പു॒മാച്ഛ॑സം പ॒രി പാ॑തു വി॒ശ്വാതഃ॑ ।
 വ॒ന॒സ്തതേ॑ വീ॒ഡ്വൺഗോ॑ ഹി ഭൂ॒യാ അ॒സ്മദ് സ॑ഖാ
 പ്ര॒തര॑ണഃ സു॒വീരഃ॑ । ഗോ॒ഭിഃ സ॑ന്ന॒ദ്ധോ അ॒സി
 വീ॒ഡ്വയ॑സ്വാഽഽസ്ഥാ॒താ തേ॑ ജ॒യതു॑ ജേ॒ത്വാ॒നി ।
 ദി॒വഃ പൃ॑ഥി॒വ്യാഃ പ॒ര്യോ- [ ] 31

4.6.6.5 - Padam

ശ॒ർമ॑ । യ॒ച്ഛ॒തു । ഏ॒തി । ജ്ഞ॒പന്തി॑ । സാ॒ന്യഃ ।
 ഏ॒ഷാ॒ം । ജ॒പ്തനാ॑ൻ । ഉ॒പേ॒തി । ജി॒പ്തതേ॑ ।
 അ॒ശ്വാ॑ജനിത്യ॒ശ്വാ-അ॒ജനി॑ ।

പ്രചേതസ ഇതി പ്ര - ചേതസഃ । അശ്വാൻ । സമത്സവിതി
 സമത്-സു । ചോദയ । അഹിഃ । ഇവ । ഭോഗൈഃ । പരീതി ।
 ഏതി । ബാഹുഃ । ജ്യായാഃ । ഹേതിം । പരിബാധമാന ഇതി
 പരി - ബാധമാനഃ । ഹസ്തഃ ഇതി ഹസ്ത - ഏഃ । വിശ്വാ ।
 വയുനാനി । വിദ്വാൻ । പുമാൻ । പുമാം-സം । പരീതി ।
 പാതു । വിശ്വതഃ । വനസ്തതേ । വീഡാങ്ഗ ഇതി
 വീഡു - അങ്ഗഃ । ഹി । ഭൂയാഃ ।
 അസ്മത്സഖേത്യസ്മത് - സഖാ । പ്രതർണ ഇതി
 പ്ര - തർണഃ । സുവീര ഇതി സു - വീരഃ । ഗോഭിഃ ।
 സന്നദ്ധ ഇതി സം-നദ്ധഃ । അസി । വീഡായസ്വ ।
 ആസ്ഥാതേത്യാ - സ്ഥാതാ । തേ । ജയതു । ജേതാനി ।
 ദിവഃ । പൃഥിവ്യാഃ । പരീതി । 31 (50)

4.6.6.6

-ജ ഉദ്-ഭൂതം വനസ്സതിഭ്യഃ പര്യുഭൂതം സഹഃ ।
 അപാമോജ്ജമാനം പരി ഗോഭിരാവൃതമിന്ദ്രസ്യ വജ്രം
 ഹവിഷാ രഥം യജ । ഇന്ദ്രസ്യ വജ്രോ മരുതാമനീകം
 മിത്രസ്യ ഗർഭോ വരുണസ്യ നാഭിഃ । സേമാം നോ

ഹവ്യദാതിം ജുഷാണോ ദേവ രഥ പ്രതി ഹവ്യാ ഗൃഭായ ।
 ഉപ ശ്വാസയ പൃഥിവീമൃത ദ്യാം പുരുത്രോ തേ മനുതാം
 വിഷ്ഠിതം ജഗത് । സ ദുന്ദുഭേ സജൂരിന്ദ്രേണ ദേവൈർ
 ദൂരാ- [ ] 32

4.6.6.6 - Padam

ഓജഃ । ഉദ്ഭൃതമിത്യുത് - ഭൃതം । വനസ്സതിഭൃ ഇതി
 വനസ്സതി-ഭൃഃ । പരീതി । ആഭൃതമിത്യാ - ഭൃതം । സഹഃ ।
 അപാം । ഓജ്മാനം । പരീതി । ഗോഭിഃ ।
 ആവൃതമിത്യാ - വൃതം । ഇന്ദ്രസ്യ । വജ്രം । ഹവിഷാ ।
 രഥം । യജ । ഇന്ദ്രസ്യ । വജ്രഃ । മരുതാം । അനീകം ।
 മിത്രസ്യ । ഗർഭഃ । വരുണസ്യ । നാഭിഃ । സഃ । ഇമാം । നഃ ।
 ഹവ്യദാതിമിതി ഹവ്യ - ദാതിം । ജുഷാണഃ । ദേവ । രഥ ।
 പ്രതീതി । ഹവ്യാ । ഗൃഭായ । ഉപേതി । ശ്വാസയ ।
 പൃഥിവീം । ഉത । ദ്യാം । പുരുത്രേതി പുരു - ത്രാ । തേ ।
 മനുതാം । വിഷ്ഠിതമിതി വി - സ്ഥിതം । ജഗത് । സഃ ।
 ദുന്ദുഭേ । സജൂരിതി സ - ജൂഃ । ഇന്ദ്രേണ । ദേവൈഃ ।
 ദൂരാത് । 32 (50)

4.6.6.7

ദ॒വീ॒യോ അ॒പ॒സേ॒ധ ശ॒ത്രു॒ൻ । ആ ക്ര॑ന്ദ॒യ ബ॒ലമോ॑ജോ
 ന ആ ധാ॒ നിഷ്ട॑നി॒ഹി ദു॒രിതാ॑ ബാ॒ധമാ॑നഃ । അ॒പ പ്രോ॒ഥ
 ദു॒ന്ദു॒ഭേ ദു॒ച്ഛു॒നാൻ ഇ॒ത ഇ॒ന്ദ്ര॒സ്യ മു॒ഷ്ടീ॒രസി॑ വീ॒ഡയ॑സ്വ ।
 ആ॒മുര॑ജ പ്ര॒ത്യാവ॑ർത॒യേമാഃ കേ॑തുമദ് ദു॒ന്ദു॒ഭിർ വാ॑വദീതി ।
 സമ॑ശ്ച॒പർണാ॑ശ്ചര॒ന്തി നോ ന॒രോ॒ഽസ്മാ॑കമി॒ന്ദ്ര ര॒മിനോ॑
 ജ॒യന്തു॑ । 33

4.6.6.7 - Padam

ദ॒വീ॒യഃ । അ॒പേ॒തി । സേ॒ധ । ശ॒ത്രു॒ൻ । ഏ॒തി । ക്ര॑ന്ദ॒യ ।
 ബ॒ലം । ഓ॒ജഃ । നഃ । ഏ॒തി । ധാഃ । നി॒രിതി॑ । സ്ഥ॒നി॒ഹി ।
 ദു॒രിതേ॑തി ദുഃ - ഇ॒താ । ബാ॒ധമാ॑നഃ । അ॒പേ॒തി । പ്രോ॒ഥ ।
 ദു॒ന്ദു॒ഭേ । ദു॒ച്ഛു॒നാൻ । ഇ॒തഃ । ഇ॒ന്ദ്ര॒സ്യ । മു॒ഷ്ടീഃ । അ॒സി ।
 വീ॒ഡയ॑സ്വ । ഏ॒തി । അ॒മുഃ । അ॒ജ । പ്ര॒ത്യാവ॑ർത॒യേതി॑
 പ്ര॒തി - ആ॑വർത॒യ । ഇ॒മാഃ । കേ॑തുമദിതി കേതു - മത് ।
 ദു॒ന്ദു॒ഭിഃ । വാ॑വദീതി । സമി॑തി । അ॒ശ്ച॒പർണാ॑
 ഇ॒ത്യശ്ച॑ - പർണാഃ । ച॒രന്തി॑ । നഃ । നരഃ । അ॒സ്മാ॑കം ।

ഇന്ദ്ര॑ । ര॒ഥിനഃ॑ । ജ॒യന്തു॑ । 33 (41) (ധ॒ന്വൻ - മ॒ഹിമാ॑നം -
ബ്രാ॒ഹ്മണാ॑സോ - ദ॒ദീതിഃ॑ - പൃ॒ഥ്വിവൃ॑ഃ പ॒രി -

ദു॒രാ - ദേ॒വച॑ത്വാരി॒ശ്ശ്ച) (A6)

4.6.7.1

യദക്ര॑ന്ദഃ പ്ര॒ഥ॒മം ജാ॑യമാന ഉ॒ഭൃന്മ॑ സ്തമു॒ദ്രാദു॑ത വാ
പു॒രീഷാ॑ത് । ശ്വേ॒ന॒സ്യ പ॑ക്ഷാ ഹ॒രിണ॑സ്യ ബാ॒ഹു
ഉ॒പസ്തൂ॑ത്യം മ॒ഹി ജാ॑തം തേ അ॒ർവൻ॑ । യമേ॑ന ദ॒ത്തം
ത്രി॒ത ഏ॒ന॒മായു॑നഗി॒ന്ദ്ര ഏ॒ണം പ്ര॒ഥ॒മോ അ॒ധൃതി॑ഷ്ടത് ।
ഗ॒ന്ധർവോ॑ അ॒സ്യ ര॒ശനാ॑മ-ഗൃ॒ഭ്ണാമ॑ സ്തൂ॒രാദ॒ശം
വ॒സ॒വോ നി॑രത॒ഷ്ട । അ॒സി യ॒മോ അ॒സ്യാദി॑ത്യോ
അ॒ർവ॒ന്ന॒സി ത്രി॑തോ ഗൃ॒ഹ്യേ॒ന വ്ര॑തേന ।
അ॒സി സോ॑മേ॒ന സ॒മയാ॑ വി॒പൃ॒ക്ത - [ ] 34

4.6.7.1 - Padam

യത്॑ । അക്ര॑ന്ദഃ । പ്ര॒ഥ॒മം । ജാ॑യമാനഃ । ഉ॒ഭൃ॒ന്നിത്യു॑ത്-യൻ ।
സ്തമു॒ദ്രാത്॑ । ഉ॒ത । വാ॑ । പു॒രീഷാ॑ത് । ശ്വേ॒ന॒സ്യ । പ॑ക്ഷാ ।
ഹ॒രിണ॑സ്യ । ബാ॒ഹു ഇ॒തി । ഉ॒പസ്തൂ॑ത്യമിത്യു॒പ - സ്തൂ॑ത്യം ।
മ॒ഹി । ജാ॑തം । തേ॑ । അ॒ർവൻ॑ । യമേ॑ന । ദ॒ത്തം । ത്രി॒തഃ ।
ഏ॒നം । ആ॒യു॒നക് । ഇന്ദ്രഃ॑ । ഏ॒നം । പ്ര॒ഥ॒മഃ । അ॒ധി॒തി ।

അതിഷ്ഠത് | ഗന്ധർവഃ | അസ്യ | രശനാം | അഗൃഭ്ണാത് |
 സൂരാത് | അശ്വം | വസവഃ | നിരിതി | അതഷ്ട | അസി |
 യമഃ | അസി | ആദിത്യഃ | അർവന് | അസി | ത്രിതഃ |
 ഗൃഹ്യേന | വ്രതേന | അസി | സോമേന | സമയാ |
 വിപൃക്ത ഇതി വി - പൃക്തഃ | **34 (50)**

4.6.7.2

ആഹുസ്തേ ത്രീണി ദിവി ബന്ധനാനി | ത്രീണി ത
 ആഹുർദിവി ബന്ധനാനി ത്രീണ്യസ്തേ ത്രീണ്യന്തഃ സമുദ്രേ |
 ഉതേവ മേ വരുണഃ ഛന്ദം സ്യർവൻ യത്രാ ത ആഹുഃ
 പരമം ജനിത്രം | ഇമാ തേ വാജിന്നവമാർജനാനീമാ
 ശഹാനാഽ സനിതുർനിധാനാ | അത്രാ തേ ഭദ്രാ രശനാ
 അപശ്യമൃതസ്യ യാ അഭിരക്ഷന്തി ഗോപാഃ |
 ആത്മാനം തേ മനസാഽഽരാദജാനാമവോ ദിവാ - [ ] **35**

4.6.7.2 - Padam

ആഹുഃ | തേ | ത്രീണി | ദിവി | ബന്ധനാനി | ത്രീണി | തേ |
 ആഹുഃ | ദിവി | ബന്ധനാനി | ത്രീണി | അസ്തപിത്യപ്-സു |
 ത്രീണി | അന്തഃ | സമുദ്രേ | ഉത | ഇവ | മേ | വരുണഃ |
 ഛന്ദംസി | അർവന് | യത്ര | തേ | ആഹുഃ | പരമം |

ജനിത്രം | ഇമാ | തേ | വാജിന് |
 അവമാർജനാനീത്യവ - മാർജനാനി | ഇമാ | ശഹാനാം |
 സനിത്യഃ | നിധാനേതി നി - ധാനാ | അത്ര | തേ | ഭദ്രാഃ |
 രശനാഃ | അപശ്യം | ഋതസ്യ | യാഃ |
 അഭിരക്ഷന്തീയഭി - രക്ഷന്തി | ഗോപാ ഇതി ഗോ - പാഃ |
 ആത്മാനം | തേ | മനസാ | ആരാത് | അജാനാം | അവഃ |
 ദിവാ | **35 (50)**

4.6.7.3

പതയന്തം പതങ്ഗം | ശിരോ അപശ്യം പഥിഭിഃ
 സുഗേഭിരരേണുഭിർ ജേഹമാനം പതത്രി | അത്രാ തേ
 രൂപമുത്തമപശ്യം ജിഗീഷമാണമിഷ ആ പദേ ഗോഃ |
 യദാ തേ മർതോ അനു ഭോഗമാനധാദിദ് ഗ്രസീഷു
 ഓഷധീരജീഗഃ | അനു ത്വാ രഥോ അനു മര്യോ
 അർവന്നനു ഗാവോഽനു ഭഗഃ കനീനാം | അനു വ്രാതാസ
 - സ്തവ സഖ്യമീയൂരനു ദേവാ മമിരേ വീര്യം - [ ] **36**

4.6.7.3 - Padam

പതയന്തം | പതങ്ഗം | ശിരഃ | അപശ്യം | പഥിഭിരിതി
 പഥി - ഭിഃ | സുഗേഭിരിതി സു - ഗേഭിഃ |

അരേണുദിരിത്യരേണു-ഭിഃ | ജേഹമാനം | പതത്രി | അത്ര |
 തേ | രൂപം | ഉത്തമിത്യുത് - തമം | അപശ്യം |
 ജിഹീഷമാണം | ഇഷഃ | ഏതി | പദേ | ഗോഃ | യദാ | തേ |
 മർതഃ | അനിതി | ഭോഗം | ആനഃ | ആത് | ഇത് |
 ഗ്രസിഷൂഃ | ഓഷധീഃ | അജീഗഃ | അനിതി | ത്വാ | രഥഃ |
 അനിതി | മര്യഃ | അർവന് | അനിതി | ഗാവഃ | അനിതി |
 ഭഗഃ | കനീനാം | അനിതി | വ്രാതാസഃ | തവ | സഖ്യം |
 ഹായുഃ | അനിതി | ദേവാഃ | മമിരേ | വീര്യം | **36 (50)**

4.6.7.4

തേ | ഹിരണ്യശൃങ്ഗോഽയോ അസ്യ പാദാ മനോജവാ
 അവര ഇന്ദ്ര ആസീത് | ദേവാ ഇദസ്യ ഹവിരദ്യമായൻ യോ
 അർവന്തം പ്രഥമോ അധൃതിഷ്ഠത് | ഹൗർമാന്താസഃ
 സിലികമധ്യമാസഃ സപ് ശൂർണാസോ ദിവ്യാസോ അത്യാഃ |
 ഹപ്സാ ഇവ ശ്രേണീശോ യതന്തേ യദാക്ഷിഷൂർ ദിവ്യ-
 മജ്ജമശ്വാഃ | തവ ശരീരം പതയിഷ്ഠർവൻ തവ ചിത്തം
 വാത ഇവ ധ്രജീമാൻ | തവ ശൃങ്ഗാണി വിഷ്ഠിതാ
 പുരുത്രാഽരണ്യേഷു ജർദ്ദുരാണാ ചരന്തി | ഉപ - [ ] **37**

4.6.7.4 - Padam

തേ॑ । ഹി॑രണ്യശൃ॑ങ്ഗ ഇ॒തി ഹി॑രണ്യ - ശൃ॑ങ്ഗഃ । അ॒യഃ ।
അ॒സ്യ । പാ॒ദാഃ । മ॒നോ॑ജ॒വാ ഇ॒തി മ॑നഃ - ജ॒വാഃ । അ॒വരഃ॑ ।
ഇ॒ന്ദ്രഃ । ആ॒സീത് । ദേ॒വാഃ । ഇ॒ത് । അ॒സ്യ । ഹ॒വിര॑ദ്യമി॒തി
ഹ॒വിഃ - അ॒ദ്യം । ആ॒യന്ന് । യഃ । അ॒ർവ॑ന്തം । പ്ര॒ഥമഃ॑ ।
അ॒ധൃതി॑ഷ്ടദി॒ത്യധി॑ - അ॒തിഷ്ഠ॑ത് । ഇ॒ൗർമാ॑ന്താ॒സ
ഇ॒തീർമ॑ - അ॒ന്താ॒സഃ । സി॒ലിക॑മ॒ധുമാ॑സ ഇ॒തി
സി॒ലിക॑ - മ॒ധുമാ॑സഃ । സ॒മിതി॑ । ശൂ॒ർണാ॑സഃ । ദി॒വ്യാ॒സഃ ।
അ॒ത്യാഃ॑ । ഹ॒ഘ്സാഃ॑ । ഇ॒വ । ശ്രേ॒ണിശ॑ ഇ॒തി ശ്രേ॒ണി - ശഃ॑ ।
യ॒തന്തേ॑ । യ॒ത് । ആ॒ക്ഷി॑ഷുഃ । ദി॒വ്യം । അ॒ജം । അ॒ശ്വാഃ॑ ।
ത॒വ । ശ॒രീരം॑ । പ॒തയി॑ഷ്ണു । അ॒ർവ॑ന്ന് । ത॒വ । ചി॒ത്തം ।
വാ॒തഃ । ഇ॒വ । ധ്ര॒ജീമാ॑ൻ । ത॒വ । ശൃ॑ങ്ഗാ॒ണി । വി॒ഷ്ഠി॒തേതി॑
വി - സ്ഥി॒താ । പു॒രുത്രേ॑തി പു॒രു - ത്രാ । അ॒രണ്യേ॑ഷു ।
ജ॒ർദ്ദുരാ॑ണാ । ച॒രന്തി॑ । ഉ॒പ । 37 (50)

4.6.7.5

പ്രാ॒ഗാച്ഛ॑സ്ത॒നം വാ॑ജ്യർവാ॒ ദേ॒വദ്രി॑ചാ മ॒നസാ॑ ദീ॒ധ്യാനഃ॑ ।
അ॒ജഃ പു॒രോ നീ॑യ॒തേ നാ॒ദിര॑സ്യാ॒നു പ॒ശ്ചാത് ക॒വയോ॑
യ॒ന്തി രേ॒ഭാഃ । ഉ॒പ പ്രാ॒ഗാത് പ॒രമം॑ യഥ് സ॒ധസ്ഥ॑മർവാച്ഛ്

അച്ഛാ പിതരം മാതരം ച | അദ്യാ ദേവാൻ ജുഷ്ഠതമോ
ഹി ഗമ്യാ അമാശ്ശാസ്മേ ദാശുഷേ വാര്യാണി | 38

4.6.7.5 - Padam

പ്രേതി | ആഗാത് | ശസനം | വാജീ | അർവാ |
ദേവദ്രീചേതി ദേവ-ദ്രീച | മനസാ | ദീധ്യാനഃ | അജഃ |
പുരഃ | നീയതേ | നാഭിഃ | അസ്യ | അനഗിതി | പശ്ചാത് |
കവയഃ | യന്തി | രേദാഃ | ഉപ | പ്രേതി | ആഗാത് | പരമം |
യത് | സധസ്ഥമിതി സധ - സ്ഥം | അർവാൻ | അച്ഛാ |
പിതരം | മാതരം | ച | അദ്യാ | ദേവാൻ | ജുഷ്ഠതമ ഇതി
ജുഷ്ഠ-തമഃ | ഹി | ഗമ്യാഃ | അഥ | ഏതി | ശാസ്മേ |
ദാശുഷേ | വാര്യാണി | 38 (39) (വിപ്യുക്തോ - ദിവാ -

വീര്യ - മുപൈ - കാന്നചത്വാരിശ്ശ്ച) (A7)

4.6.8.1

മാ നോ മിത്രോ വരുണോ അരുമാശ്ശയൂരിന്ദ്ര ജദുകുഷാ
മരുതഃ പരി ഖ്യൻ | യദ്-വാജിനോ ദേവജാതസ്യ സപ്തഃ
പ്രവക്ഷ്യാമോ വിദമേ വീര്യാണി | യന്നിർണിജാ രേക്തസാ
പ്രാവൃതസ്യ രാതിം ഗൃഭീതാം മുഖതോ നയന്തി |
സുപ്രാഞ്ജോ മേമ്യദ് വിശ്വരൂപ ഇന്ദ്രാപുഷ്ണാഃ പ്രിയമപ്യേതി

പാമഃ | ഏഷ ചാഗഃ പുരോ അശ്വേന വാജിനാ പുഷ്പോ
ഭാഗോ നീയതേ വിശ്വദേവ്യഃ |

അഭിപ്രിയം യത് പുരോഽധാശമർവതാ ത്വഷ്ട - [ ] 39

4.6.8.1 - Padam

മാ | നഃ | മിത്രഃ | വരുണഃ | അരുമാ | ആയുഃ | ഇന്ദ്രഃ |
ഋദ്ധുക്ഷാ ഇത്യൃദ്ധു-ക്ഷാഃ | മരുതഃ | പരീതി | ഖ്യന് | യത് |
വാജിനഃ | ദേവജാതസ്യേതി ദേവ - ജാതസ്യ | സപ്തഃ |
പ്രവക്ഷ്യാമ ഇതി പ്ര - വക്ഷ്യാമഃ | വിദമേ | വീര്യാണി |
യത് | നിർണിജേതി നിഃ-നിജാ | രേക്തസാ | പ്രാവൃതസ്യ |
രാതിം | ഗൃഭീതാം | മുഖതഃ | നയന്തി | സുപ്രാണിതി
സു-പ്രാങ് | അജഃ | മേമ്യത് | വിശ്വരൂപ ഇതി വിശ്വ-രൂപഃ |
ഇന്ദ്രാപുഷ്പോരിതീന്ദ്രാ - പുഷ്പാഃ | പ്രിയം | അപീതി |
ഏതി | പാമഃ | ഏഷഃ | ചാഗഃ | പുരഃ | അശ്വേന |
വാജിനാ | പുഷ്പഃ | ഭാഗഃ | നീയതേ | വിശ്വദേവ്യ ഇതി
വിശ്വ - ദേവ്യഃ | അഭിപ്രിയമിത്യഭി- പ്രിയം | യത് |
പുരോഽധാശം | അർവതാ | ത്വഷ്ടാ | ഇത് | 39 (50)

4.6.8.2

-ദേ॒നഃ സൗ॒ശ്രവ॑സായ॒ ജി॒ന്വതി॑ । യദ്ധ॑വി॒ഷ്ടമൃ॑തുശോ
 ദേ॒വയാ॑നം ത്രി॒ർമാനു॑ഷാഃ പര്യ॒ശ്വാം നയ॑ന്തി । അ॒ത്രാ
 പൃ॒ഷ്ഠഃ പ്ര॒ഥമോ॑ ഭാഗ॒ ഏ॒തി യജ്ഞം॑ ദേ॒വേഭ്യഃ॑ പ്ര॒തിവേ॑ദയ॒-
 നജഃ॑ । ഹോ॒താഽധാ॑ര്യുരാ॒വയാ॑ അ॒ഗ്നിമി॑ന്ധോ ഗ്രാ॒വഗ്രാ॑ഭ
 ഉ॒ത ശഃ॑സ്താ സു॒വിപ്രഃ॑ । തേ॒ന യജ്ഞേ॑ന സ്വ॒രംകൃ॑തേ॒ന
 സി॒ഷ്ടേ॒ന വ॑ക്ഷണാ ആ പൃ॒ണധാ॑ം । യു॒പ॒വ്ര॒സാ ഉ॒ത യേ
 യു॒പവാ॑ഹാശ്ച॒ഷാലം॑ യേ അ॒ശ്വായു॑പായ തക്ഷ॑തി ।

യേ ചാർവതേ പചനഃ സംഭരന്ത്യുതോ - [ ] 40

4.6.8.2 - Padam

ഏ॒നം । സൗ॒ശ്രവ॑സായ॒ ജി॒ന്വതി॑ । യത് । ഹ॒വിഷ്ടം॑ ।
 ഋ॒തുശ॑ ഇ॒ത്യുതു॑ - ശഃ । ദേ॒വയാ॑നമി॒തി ദേ॒വ - യാ॑നം ।
 ത്രിഃ । മാ॒നുഷാഃ॑ । പരീ॒തി । അ॒ശ്വാം । നയ॑ന്തി । അ॒ത്ര ।
 പൃ॒ഷ്ഠഃ । പ്ര॒ഥമഃ॑ । ഭാ॒ഗഃ । ഏ॒തി । യജ്ഞം॑ । ദേ॒വേഭ്യഃ॑ ।
 പ്ര॒തിവേ॑ദയ॒ന്നിതി॑ പ്ര॒തി - വേ॑ദയ॒ന് । അ॒ജഃ । ഹോ॒താ ।
 അ॒ധാ॒ര്യഃ । ആ॒വയാ॑ ഇ॒ത്യാ - വ॑യാഃ । അ॒ഗ്നിമി॑ന്ധ
 ഇ॒ത്യഗ്നി॑ം - ഇ॒ന്ധഃ । ഗ്രാ॒വഗ്രാ॑ഭ ഇ॒തി ഗ്രാ॒വ-ഗ്രാ॑ഭഃ । ഉ॒ത ।
 ശഃ॑സ്താ । സു॒വിപ്ര॑ ഇ॒തി സു॒ - വി॒പ്രഃ । തേ॒ന । യജ്ഞേ॑ന ।

സ്വരംകൃതേനേതി സു - അരംകൃതേന । സ്വിഷ്ടേനേതി
 സു - ഇഷ്ടേന । വക്ഷണാഃ । ഏതി । പൃണധാമ ।
 യുപവ്രസ്താ ഇതി യുപ - വ്രസ്താഃ । ഉത । യേ ।
 യുപവാഹാ ഇതി യുപ - വാഹാഃ । ചഷാലം । യേ ।
 അശ്വയുപായേത്യശ്വ - യുപായ । തക്ഷതി । യേ । ച ।
 അർവതേ । പചനം । സംഭരന്തീതി സം - ഭരന്തി ।

ഉതോ ഇതി । 40 (50)

4.6.8.3

തേഷാ-മഭിഗുർതിരിന ഇന്വതു । ഉപ പ്രാഗാഥ് സുമന്തേ
 ധായി മന്തേ ദേവാനാമാശാ ഉപ വീത പൃഷ്ഠഃ । അന്വേനം
 വിപ്രാ ഋഷയോ മദന്തി ദേവാനാം പുഷ്ടേ ചകുമാ
 സുബന്ധും । യദ്-വാജിനോ ദാമ സംദാനമർവതോ യാ
 ശീർഷണ്യാ രശനാ രജ്ജുരസ്യ । യദാ ഘാസ്യ
 പ്രഭൃതമാസ്യേ തൃണം സർവാ താ തേ അപി ദേവേഷാസ്തു ।
 യദശ്വസ്യ ക്രവിഷോ - [ ] 41

4.6.8.3 - Padam

തേഷാം । അഭിഗുർതിരിത്യഭി - ഗുർതിഃ । നഃ । ഇന്വതു ।
 ഉപ । പ്രേതി । അഗാത് । സുമദിതി സു - മത് । മേ ।

അധായി । മന്മ । ദേവാനാം । ആശാം । ഉപേതി । വീതപൃഷ്ഠ
ഇതി വീത - പൃഷ്ഠഃ । അനീതി । ഏനം । വിപ്രാം । ഋഷയഃ ।
മദന്തി । ദേവാനാം । പുഷ്ടേ । ചക്രമ । സുബന്ധുമിതി
സു - ബന്ധും । യത് । വാജിനഃ । ദാമ । സംദാനമിതി
സം - ദാനം । അർവതഃ । യാ । ശീർഷണ്യാ । രശനാ ।
രജ്ജുഃ । അസ്യ । യത് । വാ । ഘ । അസ്യ । പ്രഭൃതമിതി
പ്ര - ഭൃതം । ആസ്യേ । തൃണം । സർവാ । താ । തേ ।
അപീതി । ദേവേഷു । അസ്തു । യത് । അശ്വസ്യ ।
ക്രവിഷഃ । 41 (50)

4.6.8.4

മക്ഷികാഽഽശ യദാ സ്വരൗ സ്വധീതൗ രിപ്തമസ്തി ।
യദ്ധസ്തയോഃ ശമിതൂര്യന്നഖേഷു സർവാ താ തേ അപി
ദേവേഷ്വസ്തു । യദുവധ്യമുദരസ്യാപവാതി യ ആമസ്യ
ക്രവിഷോ ഗന്ധോ അസ്തി । സുകൃതാ തച്ഛമിതാരഃ
കൃണ്വന്തുത മേധഃ ശൂതപാകം പചന്തു । യത് തേ
ഗാന്ത്രാദഗ്നിനാ പച്യമാനാദഭി ശൂലം നിഹതസ്യാവധാവതി ।
മാ തദ്-ഭൂമ്യമാ ശ്രീഷ ( ) -ന്മാ തൃണേഷു
ദേവേഭ്യസ്തദുശദ്ഭ്യോ രാതമസ്തു । 42

4.6.8.4 - Padam

മക്ഷികാ | ആശ | യത് | വാ | സ്വരഃ | സ്വധീതാവിതി
 സ്വ-ധീതഃ | രിപ്തം | അസ്തി | യത് | ഹസ്തയോഃ | ശമിതഃ |
 യത് | നഖേഷു | സർവാ | താ | തേ | അപീതി | ദേവേഷു |
 അസ്തു | യത് | ഊവധ്യം | ഉദരസ്യ |
 അപവാതീത്യപ - വാതി | യഃ | ആമസ്യ | ക്രവിഷഃ |
 ഗന്ധഃ | അസ്തി | സുകൃതേതി സു - കൃതാ | തത് |
 ശമിതാരഃ | കൃണ്വന്തു | ഉത | മേധം | ശൃതപാകമിതി
 ശൃത-പാകം | പചന്തു | യത് | തേ | ഗാത്രാത് | അഗ്നിനാ |
 പച്യമാനാത് | അഭീതി | ശൂലം | നിഹതസ്യേതി
 നി - ഹതസ്യ | അവധാവതീത്യപ - ധാവതി | മാ | തത് |
 ഭൂമ്യാം | ഏതി | ശ്രീഷത് ( ) | മാ | തൃണേഷു | ദേവേഭ്യഃ |
 തത് | ഉശദ്ഭ്യ ഇത്യുശത് - ഭ്യഃ | രാതം | അസ്തു | **42 (57)**

(ഇ - ഭൂതോ - ക്രവിഷഃ - ശ്രീഷത് - സ്തപ്ത ച) (A8)

4.6.9.1

യേ വാജിനം പരിപശ്യന്തി പക്വം യേ ഈമാഹുഃ സുരഭിർ
 നിർഹരേതി | യേ ചാർവതോ മാഘസഭിക്ഷാമുപാസത
 ഉതോ തേഷാമഭിഗൂർതിർന ഇന്വന്തു | യന്നീക്ഷണം മാഘ

സ്സചന്യാ ഉഖായാ യാ പാത്രാണി യുഷ്ണ ആസേചനാനി ।
 ഊഷ്മണ്യാപിധാനാ ചരുണാമങ്കാഃ സൂനാഃ പരി
 ഭൂഷന്ത്യശം । നിക്രമണം നിഷ്ഠനം വിവർത്തനം യച്ച
 പഡ്ബീശമർവതഃ । യച്ച പപൗ യച്ച ഘാസിം -[ ] 43

4.6.9.1 - Padam

യേ । വാജിനം । പരിപശ്യന്തീതി പരി - പശ്യന്തി । പക്വം ।
 യേ । ഊം । ആഹുഃ । സൂരഭിഃ । നിരിതി । ഹര । ഇതി ।
 യേ । ച । അർവതഃ । മാഘ്സഭിക്ഷാമിതി മാഘ്സ - ഭിക്ഷാം ।
 ഉപാസത ഇത്യുപ - ആസതേ । ഉതോ ഇതി । തേഷാം ।
 അഭിഗൂർതിരിത്യഭി - ഗൂർതിഃ । നഃ । ഇന്വതു । യത് ।
 നീക്ഷണം । മാഘസ്സചന്യാഃ । ഉഖായാഃ । യാ । പാത്രാണി ।
 യുഷ്ണഃ । ആസേചനാനീത്യാ - സേചനാനി । ഊഷ്മണ്യാ ।
 അപിധാനേത്യപി - ധാനാ । ചരുണാം । അങ്കാഃ । സൂനാഃ ।
 പരീതി । ഭൂഷന്തി । അശം । നിക്രമണമിതി നി - ക്രമണം ।
 നിഷ്ഠനമിതി നി-സഭനം । വിവർത്തനമിതി വി - വർത്തനം ।
 യത് । ച । പഡ്ബീശം । അർവതഃ । യത് । ച । പപൗ ।
 യത് । ച । ഘാസിം । 43 (50)

4.6.9.2

ജഘ്രാസ സർവാ താ തേ അപി ദേവേഷാസ്തു ।
 മാ ത്വാഗ്നിർ ധ്വനയിദ്-ധൂമഗന്ധിർ മോഖാ ദ്രാജന്ത്യഭി
 വിക്ത ജഗ്രഹിഃ । ഇഷ്ടം വീതമഭിഗൂർതം വഷ്ട്കൃതം തം
 ദേവാസഃ പ്രതി ഗൃഭ്ണന്ത്യശം । യദശായ വാസ
 ഉപസ്തൂണന്ത്യധീവാസം യാ ഹിർണ്യാനുസ്മേ ।
 സന്ദാനമർവന്തം പഡ്ബീശം പ്രിയാ ദേവേഷാ യാമയന്തി ।
 യത് തേ സാദേ മഹസാ ശൂക്യതസ്യ പാർഷ്ണിയാ വാ
 കശയാ - [ ] 44

4.6.9.2 - Padam

ജഘ്രാസ । സർവാ । താ । തേ । അപിതി । ദേവേഷു ।
 അസ്തു । മാ । ത്വാ । അഗ്നിഃ । ധ്വനയിത് । ധൂമഗന്ധിരിതി
 ധൂമ - ഗന്ധിഃ । മാ । ഉഖാ । ദ്രാജന്തി । അഭിതി । വിക്ത ।
 ജഗ്രഹിഃ । ഇഷ്ടം । വീതം । അഭിഗൂർതമിത്യഭി - ഗൂർതം ।
 വഷ്ട്കൃതമിതി വഷ്ട്-കൃതം । തം । ദേവാസഃ । പ്രതിതി ।
 ഗൃഭ്ണന്തി । അശം । യത് । അശായ । വാസഃ ।
 ഉപസ്തൂണന്തീത്യുപ - സ്തൂണന്തി ।
 അധീവാസമിത്യധി - വാസം । യാ । ഹിർണ്യാനി ।

അസൈ॑ । സന്ദാന॑മിതി॑ സം - ദാനം॑ । അർവ॑ന്തം ।
 പ॒ഡ്ബീ॑ശം । പ്രി॒യാ । ദേ॒വേഷു॑ । ഏ॒തി । യാ॒മയ॑ന്തി । യത് ।
 തേ॑ । സാ॒ദേ । മഹ॑സാ । ശൂ॒ക്യത॑സ്യേതി॑ ശൂ - കൃ॒തസ്യ॑ ।
 പാർഷ്ണീ॑യാ । വാ॒ । കശ॑യാ । **44 (50)**

4.6.9.3

വാ॒ തു॒തോദ॑ । സ്രു॒ചേവ॑ താ॒ ഹ॒വിഷോ॑ അ॒ധാരേ॑ഷു
 സർവാ॑ താ॒ തേ ബ്ര॑ഹ്മണാ॑ സൂ॒ദയാ॑മി ।
 ചതു॑സ്ത്രി॒ശ്ശദ॑-വാ॒ജിനോ॑ ദേ॒വബ॑ന്ധോർ വ॒ക്രീ-ര॑ശാ॒സ്യ
 സ്വ॒ധിതിഃ॑ സമേ॑തി । അ॒ച്ഛിദ്രാ॑ ഗാ॒ത്രാ വ॑യുനാ॑ കൃ॒ണോത॑
 പരു॑ഷ്ണരു॒രനു॑ഷ്ടാ വി ശ॒സ്ത । ഏ॒കസ്താ॑ഷ്ടു॒രശാ॑സ്യ
 വിശ॑സ്താ ദാ॒ യന്താ॑രാ ദ॒വത॑സ്തമർതുഃ । യാ॒ തേ
 ഗാ॒ത്രാണാ॑മൃ॒തൃമാ॑ കൃ॒ണോമി॑ താ॒താ പി॑ണ്ഡാ॒നാം പ്ര
 ജു॑ഹോമൃ॒ഗ്നൗ । മാ॒ ത്വാ ത॑പത് - [ ] **45**

4.6.9.3 - Padam

വാ॒ । തു॒തോദ॑ । സ്രു॒ചാ । ഇ॒വ । താ॒ । ഹ॒വിഷഃ॑ ।
 അ॒ധാരേ॑ഷു । സർവാ॑ । താ॒ । തേ॑ । ബ്ര॑ഹ്മണാ॑ । സൂ॒ദയാ॑മി ।
 ചതു॑സ്ത്രി॒ശ്ശദി॑തി ചതുഃ - ത്രി॒ശ്ശത് । വാ॒ജിനഃ॑ ।
 ദേ॒വബ॑ന്ധോ॒രിതി॑ ദേ॒വ - ബ॑ന്ധോഃ । വ॒ക്രീഃ । അ॒ശാ॑സ്യ ।

സ്വധിതിരിതി സ്വ - ധിതിഃ । സമിതി । ഏതി । അച്ഛിദ്രാ ।
 ഗാത്രാ । വയുനാ । കൃണോത । പരുഷ്ണരുരിതി പരുഃ-പരുഃ ।
 അനുഷ്ടുഷ്യത്യനു - ഷ്ടുഷ്ട । വീതി । ശസ്ത്ര । ഏകഃ ।
 തപ്തഃ । അശ്വസ്യ । വിശസ്തേതി വി - ശസ്ത്രാ । ദ്വാ ।
 യന്താരാ । ദവതഃ । തമാ । ജതഃ । യാ । തേ । ഗാത്രാണാം ।
 ജതുമേത്യത്യ - മാ । കൃണോമി । താതേതി താ - താ ।
 പിണ്ഡാനാം । പ്രേതി । ജുഹോമി । അഗ്നൗ । മാ । ത്വാ ।

തപത് । 45 (50)

4.6.9.4

പ്രിയ ആത്മാപിയന്തം മാ സ്വധിതിസ്തനുവ ആ തിഷ്ഠിപത്
 തേ । മാ തേ ഗൃധ്നു-രവിശസ്താതിഹായ ചരിദ്രാ
 ഗാത്രാണ്യസിനാ മിമു കഃ । ന വാ ഉ വേതന്ത്രിയസേ ന
 രിഷ്യസി ദേവാഽ ഇദേഷി പഥിഭിഃ സുഗേഭിഃ । ഹരീ തേ
 യുഞ്ജാ പൃഷ്ഠതീ അഭൂതാമുപാസ്ഥാദ്-വാജീ ധൂരി
 രാസഭസ്യ । സുഗവ്യം നോ വാജീ സ്വശ്വിയം പുഷ്ടസഃ
 പുത്രാഽ ഉത വിശ്വാപുഷ്ട് രയിം ( ) ।

അനാഗാസ്ത്വം നോ അദിതിഃ കൃണോതു ക്ഷത്രം നോ
അശോ വനതാഹ് ഹവിഷാൻ । 46

4.6.9.4 - Padam

പ്രിയഃ । ആത്മാ । അപിയന്തമിത്യപി - യന്തം । മാ ।
സ്വധിതിരിതി സ്വ - ധിതിഃ । തനുവഃ । ഏതി । തിഷ്ഠിപത് ।
തേ । മാ । തേ । ഗൃധ്നുഃ । അവിശസേത്യവി - ശസ്താ ।
അതിഹായേത്യതി - ഹായ । ഛിദ്രാ । ഗാത്രാണി ।
അസിനാ । മിമു । കഃ । ന । വൈ । ഉ । ഏതത് । മ്രിയസേ ।
ന । രിഷ്യസി । ദേവാൻ । ഇത് । ഏഷി । പമിഭിരിതി
പമി - ഭിഃ । സുഗേഭിരിതി സു - ഗേഭിഃ । ഹരീ ഇതി । തേ ।
യുഞ്ജാ । പൃഷ്ഠീ ഇതി । അഭൂതാം । ഉപേതി । അസ്ഥാത് ।
വാജീ । ധൂരി । രാസഭസ്യ । സുഗവ്യമിതി സു - ഗവ്യം ।
നഃ । വാജീ । സ്വശ്വിയമിതി സു - അശ്വിയം । പുഷ്ടഃ ।
പുത്രാൻ । ഉത । വിശ്വാപുഷ്മിതി വിശ്വ - പുഷം ।
രയിം ( ) । അനാഗാസ്ത്വമിത്യനാഗാഃ - ത്വം । നഃ ।
അദിതിഃ । കൃണോതു । ക്ഷത്രം । നഃ । അശഃ । വനതാം ।
ഹവിഷാൻ । 46 (59)

(ഘോസിം - കശയാ - തപദ് - രയിം - നവ് ച) (A9)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 9 Anuvaakams :-

(അശ്വൻ - യ ഇമോ - ദേന - മാശുഃ - പ്രാചീം - ജീമൂതസ്യ
- യദക്രന്ദോ - മാ നോ മിത്രോ - യേ വാജിനം - നവ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(അശ്വൻ - മനോയുജം - പ്രാചീമനു - ശർമ യച്ഛതു -
തേഷാമഭിഗൂർതിഃ - ഷട്ചത്വാരിശ്ശത്)

First and Last Padam of Sixth Prasam of Kaandam 4 :-

(അശ്വൻ - ഹവിഷ്വാൻ)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം

പദ പാഠേ ചതുർത്ഥ കാണ്ഡേ ഷഷ്ഠഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

Details of Panchati and Padam for Kandam 4 – Prasanam 6 – TS 4.6

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	5	244
Anuvakam 2	6	309
Anuvakam 3	4	226
Anuvakam 4	5	240
Anuvakam 5	6	316
Anuvakam 6	7	341
Anuvakam 7	5	239
Anuvakam 8	4	207
Anuvakam 9	4	209
Total →	46	2331

Notes:

1. Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in